

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 4-వ తేది శుక్రవారము { No. 81
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ షష్ఠి ౨. { సంచిక ౮౦

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష తీర్తి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
చర్మపు నొప్పుల జారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

శిరోవేదన మాత్రము

జ్వరహరి

విరేచన మాత్రము

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

ఈ మాత్రల నుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి,
ఒంటి కఠినాన్ని వెంటనే బోవును.

జ్వరహరిని అయిదుపూటలు సేవించిన పట్టు విడుపు జ్వరమును,
చలి శ్రురాజ్యవ్యధలు మొదలగు శమస్త జ్వరములు మాన్గును.

రాత్రి యొకమాత్రము సేవించిన తెల్లవారి, రెండువిరేచన
ములుకాగలవు. వికారము శైత్యములేదు శేషాశ్మచర్మబడలేదు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నోటీసు

శ్రీ రామమోహన ఆయుర్వేద

వెల్లింగటన్ సినిమా

కళాశాల- బెజవాడ

1924-25 సంవత్సరము వకటికిన్ని 1924-
25, 1925-26, యీ రెండుసంవత్సరములకున్ను
ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా తిరుచులలో ప్రతిరోజు ఏడు
లలో పుష్కరిణిచుట్టు వగైరా జాగాలలోను
ఉత్సవకాలములలోను 2500 క్యాండిలు పవరుగల
వాసింగ్స్ లైట్లును మరిన్ని ఉత్సవకాలము
లలో 1500 క్యాండిలుపవరుగల లైట్లును సప్ల
యిచేయగల కంట్రాక్టుకనిగిగాను 1-8-1924 తేది
లోగా శీలుచేయబడిన టెండర్లును నిం॥ కంట్రాక్టు
వనిని కోరువారు తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవ
స్థానముల విచారణకర్తలవారిచేరికి పంపుకోవచ్చు
ను. దీపములు ప్రతిబిరకమునకు రోజు-కి రేట్లను
కనుపరుస్తూ టెండరును యిచ్చుకోవలెను. ప్రతి
ఒక టెండరుతో రూ 100 లు డిపాజిట్టును పంపు
కోవలెను. టెండరుమాజూరు అయినతోడనే డిపా
జిట్టును మి త్తం టెండరుతోకట్టియుండు రూ 100 లు
గాక మరి రెండువందలరూపాయలను మజూరు
కాబడిన టెండరుదారును చెల్లించుటకు సిద్ధముగా
నుండవలెను. దేవస్థానము అధికార్లు చే నియమింప
బడిన నమూనాలో టెండరు మంజూరు కాబడిన
పదనాలుగురోజులలో కంట్రాక్టుదారుడు స్టాంపు
కాగితములో అగ్రిమెంటు వాసి నిజమైచేసి ఇయ్య
వలెను.

తొమ్మిది సం॥ లనుండియు రామమోహన ఆయుర్వేద
ధర్మ వైద్యశాలను అవిచ్ఛిన్నముగ నిర్వహించుచున్నట్టియు
ఉయ్యూరు, మైలవరం, ముత్తైల, జయంతిపురం వగైరా
జమీందారుల మన్ననల సందినట్టియు, స్వంతభవనమును స్వంత
మాలికావనమును కలిగినట్టియు సమర్థులయిన ఆయుర్వేద పం
డితులు కలిగినట్టియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్య
శాలా సంఘమువారు యీ వైద్యశాల నవమవార్షికోత్సవ దిన
ము 1924 వ సం॥ ఆగష్టు 2 వ తేదీనుండియు వైకళాశా
లను నిర్వహించెదరు. ఈ కళాశాలయందు సుప్రసిద్ధ ఆయు
ర్వేదవిశారద భిషక్ పరీక్షకులకును ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యా
పీఠ పరీక్షకులకు తగినట్లుగా విద్యగణపబడును. మతియు
ఆంగ్లవైద్యులచే అనాటమి, ఫిజియాలజీ మొదలగు విషయ
ములు నేర్పబడును. ధర్మవైద్యశాలయందు కాంపౌండ్ మెన్,
(బేషధ దానవిదానము) రోగనిదానము, బేషధనిర్మాణ
పద్ధతియు, మాలికావనమందు మాలికా పరిజ్ఞానమును, లక్ష్య
ణ సమన్వయముగా బోధింపబడును. సంస్కృతవిద్యార్థు
లకు పంచకావ్య పరిచయమైనను ఉండవలెను. అంధవిద్యార్థు
లకు చక్కని భాషాపరిజ్ఞానమైనను ఉండవలయును. వీదవిద్యార్థు
లకు తగు సౌకర్యములు చేయబడును. జూలై 25 వ తేదీన
ప్రవేశ పరీక్షబయపబడును. చేరగోరు విద్యార్థులు జూలై 20వ
తేదీలోపల యాక్రిందివారికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.
ఈ కళాశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయు
టకు సమర్థులయిన ఆయుర్వేదపండితు లొకరు కావలసి
యున్నారు. యోగ్యతనుబట్టి జీతముయ్యబడును. యోగ్యత
లతో సహా యీ క్రిందివారికి దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును.
బెజవాడ } శంకర వెంకటరామయ్య,
24-6-24 } సహాయ కార్యదర్శి, రామమోహన

28-6-24 శనివారమునుండి 4-7-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-80
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలరు
డిబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ ది ఒరిగాన్
ట్రయల్ ఎడ్జిక్లో అద్భుత సాహసకార్య
ములు వాని మింగుడాగరు మొవలగునవి గల .
తెదరు పుషర్సుకూడ చూడవచ్చును.
శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీనమాజమువారు
(5-7-24) తేది బెజవాడలో శనివారంరాత్రి
కనక్తార యను నాటకమును
ప్రదర్శన మొనరింతురు.
కె. పట్టాభిరామయ్య,
కార్యదర్శి.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, తెండ్రుకలలో గాని,
లోచర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగు లలోని
భేదముల బట్టితామరలోను రెండు మూడుభేదములు గలవు.
కాన, తామరతీట, ఏనుగొట్టి మొదలగునవి గలవి గలదు
ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాగివంటం
యుండదు. చర్మము నలువెక్కును, పుండుపడదు.
అనేక యేడ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు
రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట ప్రాచీనమున్నది.
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

సి. దొరసామయ్య,
దివాన్ పేష్యరు.
తిరువల తిరువతివగైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారి

నెల్లూరు అభివృద్ధి కవుగనులు

హాబ్బునుగారి నివేదికము

నెల్లూరు జిల్లాలో అభివృద్ధి (మైకా) గను లెక్కలను గలవు. ఆ ప్రదేశములందలి గనులత్రవ్వ పనులజరుపుటకు తీర్పు దుగారి నివేదికము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ఒక మైకా ఇన్స్పెక్టరును, ముగ్గురు అసిస్టెంట్లు ఇన్స్పెక్టరులను నియమించిరి. వారు జేయుచున్న పనులు సరియైన మార్గమున అభివృద్ధి జేయుదుండెనో ఆ స్వేచ్ఛలపై ప్రజాపంతులవలన ప్రయోజన మేమైనగదా నేమో నివేదించుటకు భారత ప్రభుత్వాంగీకారముతో భారత భూగర్భశాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధి నియమములను నూపరింపెండెం జి. వి. హాబ్బునుగారు నియమించుట. ఆయన 1922 అక్టోబరు ఆఖరున బయలుదేరి పరీక్ష ప్రారంభించెను. ఆ సమయముననే ఎన్నములునుండి ఆ ప్రదేశములయందు జలమయనుగట్టవలన పని సాగకపోయెను.

కొంతకాలమునుండియు యితర ఎన్నులవలెనే అభివృద్ధి పాఠముగూడ నందమగనుండటవలన అమ్మి లాభము దీయలేమని యీ లోహమును త్రవ్వించి డబ్బువెచ్చించుటను గనులయజమానులు మానుకొనినట్లు హాబ్బునుగారు చెబుచున్నారు. అందుచే యిప్పుడు జిల్లా అంతటలోను విదారు చొట్ట మాల్రమే పని జరుగుచున్నది. ఇచ్చటను స్వల్పము గనే జరుగుచున్నది. జిల్లాలో కెల్ల పెద్దగని పనిజేయుచుండినది నవంబరులో మాసివేయబడెను.

ఇంతేగాక యిచ్చట రాకపోకలకు గూడ కష్టములుగలవు. కుండేరు, కొల్లేరునదులు, రావూరు పొడలూరు రోడ్డువలన యేర్పడు త్రవ్వకాకార ప్రదేశము ముఖ్యముగ అభివృద్ధి ముందుభూమి. ఈరెండు నదులును వరదలువచ్చినయెడల ప్రతిసంవత్సరమును కొంతకాలము రైలుప్రయాణమునకు బోవుట కిబ్బందియుగను. కావున నైదాపురంపవ నొకవంతెనయు, ఇనురుకు రివర్ నొకవంతెనయు గట్టుటవలన యీకష్టము దీరగలదు. ఈ ప్రదేశము నకు రోడ్లు గూడ లేవు. ఇతర భాగములన్నిటికిని రోడ్లు, రైళ్ల వనరులుగలవు. రావూరు పొడలూరు రోడ్డునుండి కుండేరునదికి అరమైలు దక్షిణముగ కలిచేడు ప్రక్కగా నొక శిథిలమైన కంకర రోడ్డుగలదు. దీనిని బాగుజేసి నైదాపురమునకు చేర్చినయెడల యీ అభివృద్ధి ప్రదేశమునకు మార్గమేర్పరుపవచ్చును. తిప్పరుగారు నివేదికను ప్రయరించిననాటినుండియును రాకపోకల విషయమున నెట్టియభివృద్ధియును గలుగలేదని హాబ్బునుగారు చెబుచున్నారు.

ఈజిల్లాలో అభివృద్ధిగనుల త్రవ్వపని కాస్తకాస్త గుంటలు త్రవ్వకన్నదా లేదాయనికనుగొనుటతో ప్రారంభమై మైకా కనుబడినయెడల యింకొంచెము త్రవ్వకముచేడరు. మైకా కనుబడుచుండినను యీగుంటలను యెక్కువ పెద్దవిగ త్రవ్వెదరు. నీళ్లుజరిగినయెడల వానిని చేతులతోనో పంపులతోనో తోడిపోవెదరు. ఈజిల్లాలో నేలలోపల గనులత్రవ్వట బాగ తగియున్నదని హాబ్బునుగారు జెప్పుచున్నారు. మద్రాసు మైకా కంపెనీవారు మైకాత్రవ్వ సహాయముల నభివృద్ధిజేయుటకునిజమైన ప్రయత్నములజేసిరి. ఇప్పుడు వారాపని ననలేమనుకొనిరి. ఇప్పటికిని తిప్పరుగారినివేదికమునాటికిని మైకాత్రవ్వప, ధతులులు యేమియు నభివృద్ధిగాంచలేదని హాబ్బునుగారు చెబుచున్నారు.

మైకాత్రవ్వకపుల ప్రకారము కవులు పుచ్చుకొన్న వారు తమకొందమన్న గనులస్థానములను, కెక్కునులను సరిగానుంచవలెను. ఇద్దరుదప్ప మిగిలినవారెవరును యిట్లుంచలేదు. అది బాగా ఖండింపఁగలసినదని హాబ్బునుగారు చెప్పుచున్నారు.

మైకా లోతునొండెను. పైపై నేయుంచునను తలంపుతో నిపుడు పైపైను మన్నును త్రవ్వచున్నారు. కానితుడనులోతుగా త్రవ్వట ఆవరమగును. క్రొత్తచొట్లను కనుగొనుటయు, తెలిసినవాని పనిజేయుటయు నిపుడు కష్టముగనున్నది.

మైకా ఇన్స్పెక్టరు ఉద్యోగులు

1887 లోనే కలెక్టరుఆఫీసుకు మైకాశాఖయొండెను. అయ్యది 1906 లో ఒక ఇన్స్పెక్టరు యిద్దరు అసిస్టెంట్లతో శాఖయను జేయబడెను. మొదలు మైకాపై పరిశోధకారము ఆటవిశాఖవారియొండెను. కానిపరిశ్రమ యభివృద్ధి యగుకొలదియు రెవిన్యూశాఖకు మార్పబడెను. 1914 లో మైకాజిల్లా, మైకాపురం, గూడూరు తుమ్మతలలుపూరు, పొడలూరు, నెల్లూరు అని ఐదుప్రదేశములుగా భాగింపబడి ఒక్కొక్కదానికి ఒక అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టరును, జిల్లాకంఠకును ఒక ఇన్స్పెక్టరును నియమింపబడిరి.

1917 లో తిప్పరుగారు వచ్చి వ్యయము తగ్గింపుటకై అసిస్టెంట్లు ఇన్స్పెక్టరులను ముగ్గురజేసిరి. గూడూరు పొడలూరు అసిస్టెంట్లు ఇన్స్పెక్టరులను దీసివేసి మిగిలిన మూటితోగలసి జేసిరి. 1922 అక్టోబరు నాటికి యీవిధముగనున్నట్లు హాబ్బునుగారు గనుగొనిరి. ఇప్పటికిని ఇన్స్పెక్టరు ఉద్యోగులు 1914 లో నెట్టుండెనో, తిప్పరుగారు తగ్గించుట దప్ప అట్లేయండెను. అసిస్టెంట్లు ఇన్స్పెక్టరు రెవిన్యూపై పులొనుండి దీసికొనుటవలన త్రవ్వటనుగూర్చి వారిజేమియును తెలియదు. ఇన్స్పెక్టరు రిపుడుభూగర్భశాస్త్రము తెలిసినవారిని నియమించుచున్నారని ఈఉద్యోగులు రొంగతముగ త్రవ్వకుండుటకును, సరిపాద్దులను దాటకుండుటకును, జూచి కొంత ఆఫీసు పనిజేయుటకు నియమింపబడిరి. 1922 ఆగష్టు 27 ఉత్తరువుప్రకారము అసిస్టెంట్లు ఇన్స్పెక్టరులు జేసినపనిని పరీక్షించుటకై చీఫ్ మైకా ఇన్స్పెక్టరు నియమింపబడెను.

తుదకు హాబ్బునుగారు నూచనల గావించుచు చీఫ్ ఇన్స్పెక్టరు భూగర్భశాస్త్రము తెలిసినవాడైనను గనుల త్రవ్వకంలో శిక్షణము గాంచ వలె న నియు, యిప్పుడున్న వారికిమైకాత్రవ్వటయంటే యేమియో తెలియదనియు తెలిపిరి. కావున యీశాఖను ప్రత్యేకముగ నుంచి రెవిన్యూశాఖతో సంబంధము లేకుండ నుంచిన శిక్షణము బాగుగగల్గును. ఈపరిశ్రమనభివృద్ధిజేయుటకు యజమానులు డబ్బును బాగుగా వెచ్చింపవలెను. రాకపోకలకు రోడ్లు బాగుగావలెను. ఇది ముఖ్యముగ నవసరమని హాబ్బునుగారు నూచించిరి.

రెవిన్యూబోర్డు ఉత్తరువు

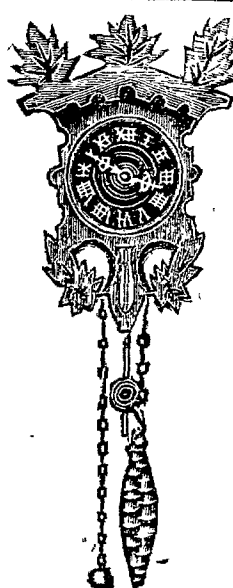
హాబ్బునుగారి నివేదికపై రెవిన్యూబోర్డువారు తమయభిప్రాయమును చెల్లుచు యీవిషయమున నెన్నియోకష్టములు గాన్పించుచున్నవనియు, మైకా ఇన్స్పెక్టరు ప్రెయిసింగు యొక్కడ యెట్లు పీలగనో అట్లు ప్రెయిసింగు నైనవారు ఉన్నచో ద్యోగములకు బోవుటకు పీల్టుండునో తెలియుటలేదని తెలిపిరి. బి.ఏ.యం. ఏ. పొల్లనైన జియాలజీవారు నెలకు 80 రూపాయలతో నెల్లూరుమైకాగనులలోనుండజాలరు. ఈపరిశ్రమ యిప్పుడు స్పష్టముగ యెక్కువభిరుతో ఇన్స్పెక్టరు ప్లాపును నియోగింపజాలరు. ఒకరు కవులును దీసికొన్నపిదప వారికిరాకకవులు నిచ్చుటకు హాబ్బునుగారు తెల్పినఆశ్చేయాలను బోర్డువారు యేమియో తెలియదనుచున్నారు. కాని ఒకరు దీసికొని మరియొకరికి మార్పుటనుమాత్రము నిషేధించుటవలన కవులు మదులుకొనవచ్చును.

మైకావ్యాపారము మందముగ నిలచియున్నవరకును బాగా అభివృద్ధియగు పరిశ్రమవలె పెద్ద పెద్ద యేర్పాటులను జేయ వీలులేదని బోర్డువారు చెబుచున్నారు.

ప్రభుత్వపుట్టు త్తరువు.

ప్రభుత్వమువారు రెవిన్యూబోర్డు ఇన్స్పెక్టరు ప్రెయిసింగు ఆచరణయోగ్యము గాదని, తెల్పినమానతో సంగీకరించుచున్నారు.

హాబ్బునుగారు మైకాప్రదేశములకు రాకపోకల వసతులు లేకపోవుటను గూర్చియు, మైకాగనుల యజమానులు గనుల స్థానులు సరిగా నుంచుటను గూర్చియు తెల్పిన సలహాలపై ఉత్తరువులు ప్రత్యేకముగ జేసెదమని ప్రభుత్వమువారు చెబుచున్నారు.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు! ధర తగ్గించబడినది

ఇది నూతనముగా అమెరికా దేశములో స్వంతముగ తయారు చేయబడినది. ఎల్ల కాలమునకు చక్కగా పనిచేయు ఈ నూతనమైన గడియారము అందముగాను చక్కగాను గోడకుతగిలించుటకు వీలుగాను యున్నది. ఇది ఎల్లప్పుడును ఉపయోగింపవచ్చును.

ధర ఒకటికి రూ. 2.8.0
డజన్ రూ. 27-0 0
తపాల ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

కే. ఎస్. రాధాకృష్ణ & బ్రదర్స్
164 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్రనాటక, సాహిత్యపరిషత్తు

సాహిత్య సభాధ్యక్షులగు శతావధాని కాశీ కృష్ణా చార్యులుగారితో సభాషణ

ప్ర:—భాగవత ప్రవర్ణముల పద్ధతి నాటకచరిత్రయందేవశమ నూచించును?

ఉ:—భాగవతరీతి, శ్రవ్యమునుండి దృశ్యమువరకు సంది క్రమమును, నూచించును.

ప్ర:—శ్రవ్యమునుండి దృశ్యమెట్లు లభించెను?

ఉ:—శ్రవ్యభాగమును, వడిగట్టి తగ్గించినకొలది, దృశ్యభాగము నిలచుచువచ్చును.

ప్ర:—శ్రవ్యత్వ మన నెట్టిది?

ఉ:—కవి, నట, కథకు, లెవరేని కథాంశమునందుకొని, సామాజికపరముగ శ్రవణమొనర్చుటకై.

ప్ర:—నాటక సామాన్యమునకు దృశ్యత్వము సుదృశించుటయందభిప్రాయమేమి?

ఉ:—ప్రబంధసామాన్యమునకు గల శ్రవ్యత్వముగాక నాటకములకు, దృశ్యత్వము విలక్షణధర్మ మనుటకును, అట్టిదృశ్యత్వము, అభినయైకగమ్య మనుటకును.

ప్ర:—నటునియందువలెనే సామాజికనియందు కలుగబోవు, తాదాత్మ్యము, ఆహార్యమనదగునా?

ఉ:—అయ్యది, తాదాత్మ్యమునుగాదు. ఆహార్యమునుగాదు. తాదాత్మ్యమును గాంచినవాడు మనవాడుకాజాలదు. ఆహార్యమన నిచ్చాజన్యమని యర్థము అభిలాష. తావన్నాత్ర పూర్ణమగునెడ, నాటకధర్మము లేకనే, సామాజికము, నాటకధర్మ నానుభవమును పొందియుండవలెను. అప్పుడు సామాజికమని సంకల్పమును నటుని సంకల్పమువంటిదే యగును.

ప్ర:—కాన నిది సామాజికనియందు సంభవింపదందురా?

ఉ:—ఒకప్పుడు సంభవింపవచ్చును. నిశిధము వరకు గోడదాటుటకు సందుదొరకునేమాయని విశ్వప్రయత్నముచేసి, విఫలమై, నాటకశాలవద్ద తిరుగుచు, మనోవిధి నే నాటకరసము ననుభవించు రసికునియందు సంభవించును.

ప్ర:—వానికి సామాజికత్వము లేదుగదా?

ఉ:—సామాజికత్వమును మీ ఇచ్చానుసారము, ఆహార్యమే!

ప్ర:—అట్లయిన, సామాజికనియనుభవ మెట్టిది యనవచ్చును?

ఉ:—నటుడు సమర్థుడగుచో భ్రమ. లోనిచో శ్రమ.

ప్ర:—కాన, నటుడు సామాజికనియందు కల్పింపదగినది భ్రమ యనవచ్చునా?

ఉ:—అట్లే యనవలయును.

ప్ర:—భ్రమయనుచో తుదకు భ్రమ నాశకమగు పోతువును చూపవలయును గదా?

ఉ:—భ్రమ కారణమగు, నటుడప్పుడునుండయే భ్రమ నాశకమగు నిమిత్తము. (నశేషము)

(ఒకవిలేఖరి)

ఎలక్ట్రిక్ లైట్
ఈ జర్మన్ సిల్వర్ దీపము సీమలో తయారు చేయబడినది. దీనిని వెలిగించుటకు అగ్నిపల్ల (Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలక్ట్రిక్ శక్తివలన మండును. డైరెక్టు ప్రకారము చేసి దీపముపై నుండు చక్రమును త్రిప్పియెడల, తక్షణమే ప్రకాశముగా మండును. చూచుటకు బహు ఆకర్షకముగా నున్నది. జేబుయందు సహజంబుకొనవచ్చును. దీపము 1.8 1-8-0.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెని, పోస్టు బాక్సు 232, మదరాసు.

పగుళ్లకు తైలము
జల డబ్బీ 1.8 రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0
1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజీ 0-5-0 మాత్రమే.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము

"మహాత్మా నిమిత్తాభిప్రాయము"

పరాజితుడను - హృతగర్వుడను

ముఖ్య కర్తవ్యము

"ఇక మనము చేయదగిన కార్యముకొరలేదు. డిశంబరులో కాంగ్రెసు మహాసభలో ఏమి జరుగును? నిర్మాణవిధానము నా సభలో బహుశసంఖ్యాకు లామోదించుతారా? అను ప్రశ్నలకు తలపెట్టకుండ శాంతిగాను మానముతోను నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించుటయే కర్తవ్యము. కాంగ్రెసు మహాసభ వారు నిర్మాణవిధానము నామోదించినను మాననము మన కంతకంటె వేరవిధానములేదను సమ్మతము తోనే మనము దానిని నెరవేర్చవలెను."

"భగవంతుడే నన్ను సజ్జించునని నేనెరుగుదును. మానవజ్ఞానముకంటె సత్య మతీతము."

మహాత్మాని దుర్బరపరితాపము. సభ్యులందరూ కూడా దుఃఖభరితులై పశ్చాత్తాపముతో మహాత్మాని ఊహించుకొనిరి. సంపూర్ణ విశ్వాసముతో ననినచేద మని వాగ్దాన మొనరించిరి.

కాంగ్రెసులో నుండుటకు మహాత్మా కష్టములేకున్నను డిశంబరువరకు మహాత్మాడు కాంగ్రెసు లోనే యుండి బహిష్కరణపక్షమును సజ్జించును.

మహాత్మాని ఆభిప్రాయములు.

పరాజితుడను హృతగర్వుడను

అనుకీర్తిత క్రింద భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములను గూర్చి యంగుయిండియా పత్రికొకటి మహాత్మాడు రెండు వ్యాసములను వ్రాసెను.

ఈ విషయమునుగూర్చి మహాత్మాడు స్పష్టముగా నిది వరకేమియును తెలుపలేదు. కాన నీవ్యాసమును దేశీయులందరును చాలా సంతోషంతో చదువగోరుచున్నారు.

"విలేఖరులు సాధారణముగా నా చిత్రము నా కర్షింప జాలరుగాని మొన్ననొక విలేఖరిమాత్రము నా చిత్రము నా కర్షింపగలిగెను. అందువలన మా సంభాషణాంతమున నతడొచ్చినదానికంటె అధికముగానే అతనికి లభించినది."

"ఓట్లు సరిమానముగానుండిన నేమి చేసెదరు?"

అని అతడడిగెను "అట్టి ఉపద్రవము కలుగకుండ భగవంతుడేదో కల్పించకమానదు" అని నేను పరిహాసముగా నేదో యంటినిగాని అట్లులే జరుగునని నేను కొంచెమైన తలంపనేలేదు.

నాలుగో తీర్మానములు

నన్ను చెరసాలకు పంపుటకు ముందు ఢిల్లీలో జరిగినసభలో జరిగిన చర్య అహమదాబాదు చర్యలవలన సరిగా జ్ఞాపకమునకు వచ్చినది. ఢిల్లీలో కలిగిన భ్రాంతి వినాశనమే అహమదాబాదులోగూడ కలిగినది. నాలుగు తీర్మానములనుగూడ ప్రతికూలరకంబై అనుకూలరసంఖ్య కొద్దిగా హెచ్చుగా నుండిన మాట నిజమేగాని ఆ హెచ్చు హెచ్చుకాదు. అదితక్కువయేయని నేను వ్రాయుటనావిధి. సభ్యులలో దాదాపుగా సగము మంది అనుకూలరు సగము మంది ప్రతికూలరు నైరి.

గోపీనాథసాహా తీర్మానము

ఈ తీర్మానముతో సంశయము పూర్తిగా తొలగిపోయినది. దీనినిగూర్చిన ఉపన్యాసములను, అప్పుడు నాకు గోచరించిన దృశ్యముల (సీనులు)ను, దాని ఫలితమునుబట్టియే నేను కనులను పూర్తిగా తెరువకలిగితిని. పద్ధతినబట్టి దాసుగారికి వచ్చినట్లుకంటె నాకు రి ఓట్లు హెచ్చుగా వచ్చినందున ఆయన సవరణజేసినదని గాని పరమార్థము చూచిన దాసుగారే నెగ్గరిన చెప్పకలేదు. 148 మంది ఓట్లునిచ్చిరి. వారిలో 70 మంది దాసుగారి కనుకూలముగా వోట్లునిచ్చిరి. దీనివలననే నామనకు సత్యమును బాగుగా గ్రహింపగలిగినది. గాంధీకారమున నియ్యది చిరుకాంతి నిచ్చినది. అది కోటి చంద్రప్రకాశమున కంటికాదు. ఇప్పటికికను మిణుగురుపురుగువెలుగేయని చెప్పవలెను. ఓట్లసంఖ్యను తెలుపువరకుగూడ నాకలాపమంతయు చూడ, నిజముగా నది ప్రహసనము కాదని నేనెరిగియున్నను, నామట్టు కొకగొప్పప్రహసనమువలెనే కనబడినది. నేను చిత్రముగా మాచి ఆనందించుచుంటిని. ఆయా

నందముపై వై ఆనందమే యని నాకేప్పుడు వినిపియెనది. ఓట్ల సంఖ్యను తెలిపిన పిమ్మట మనసులో ప్రారంభమైన సంశయ భావము నది మరుగుపరచినది.

చపలత్వము

ప్రధానపాత్రధారులు రంగశలమునుండి నిష్క్రమించిరి. మిలిగినసభ్యులు చపలత్వమును చూపసాగిరి. అట్లుపిమ్మట అతిముఖ్యులగు తీర్మానములుగూడ కేవలము నిర్లక్ష్యముగా నామోదించబడెను. మధ్యమధ్య వాక్యముత్పత్తి తక్కువమని మెరుయుచుండె. మధ్యమధ్య నెండకో క్రమభంగమనియు, విషయము తెలియలేదనియు మాటిమాటికిని లేవసాగిరి. దానితోనే మరెవ్వరికైన ప్రాణము విసిగియుండును గాని మహమ్మదలీగారు మాత్రము కడవరకును నిలువగలిగిరి. ఆయన చాలవరకు ఓరిమినిచూపిరి.

విధేయత

విషయము తెలియలేదను నాక్షేపణలను మహమ్మదాలీగారు చెవినిపెట్టనేలేదు. యితరకాములందరును అధ్యక్షుని ఆజ్ఞలకు విధేయతను చూపిరి. అవిధేయత ఏసమయమునందునుగూడ చూపబడలేదు. ఉద్రేక మత్యధికముగా నుండినను అభిప్రాయభేదము ప్రబలముగా నుండినను వ్యక్తిదుఃఖ మింతతక్కువగా నుండినసభను మరేదేనినిగూడ నేను చూచియుండలేదు. కొన్నిసభలలో అధ్యక్షుడు కాంతిని నెలకొలుపజాలకపోవుట నేను స్వయముగా నెరుగుదును. ఈ సభలో నట్టి దేదీయును జరుగలేదు గాని గోపీనాథసాహా తీర్మాన మామోదించబడిన పిమ్మట మాత్రము సభలో ఏకాగ్రత అంతరించి చపలత్వము ప్రారంభమైనది. ఆస్థితిలో నేను కడపటి తీర్మానము నుపపాదించవలసిన దురవస్థ తలస్థించినది.

ఆందోళన

క్రమక్రమముగా నాకాందోళన మధికమైయుండునని నేనుతలంచెదను. మనస్తాపకరమున నారంగమును వదలిపోవలెనను నూహపలుసారులు నాకపుడు కలిగినది. అట్టి స్థితిలోనే నెట్లు నాతీర్మానము నుపపాదించవలెను? దానినిపుడుపాదించ నింకొకసారి యుపపాదించెదనని తెలుపుచునా? అనుయోహగూడ నాకు కలిగినది.

కడపటి తీర్మానము

మాడవతీర్మాన మామోదించబడుటవలన పంచబహిష్కరణములందును సమ్యక్ముగలవారు కార్యసంఘసభ్యులకు రాక్షసాచూల నియ్యవలెనని నిర్ణయింపబడెను గాన తమయిచ్చలేనిదే న్యాయస్థానములకు వారులుగను ప్రతివాదులుగను లాగబడెదవారి గతి ఏమను ప్రశ్నకలుగగా దానికేరైన సాధనమునాలోచించెదను లేదా వారినిమనహాయింపుట కొకతీర్మానము నుపపాదించెదనని అపుడునేను వాగ్దానముచేయుంటిని. మొదట నేనువ్రాసిన రూపమునందట్టి మింహాయింపుగలదాని దరిమలాను సమాధానము కుదిరినపిమ్మట వ్రాయబడిన రూపమునందు స్వరాజ్యపక్షము వారి కేగాని కోర్టులకు పార్టీలకు మింహాయింపు చేర్చబడలేదు. కాన నీ తీర్మానములను వారినిగూడ మింహాయింపవలెనని నేను నిశ్చయించి

తిని మాడవతీర్మానము నుపపాదించినపుడే నే నావిషయమును తెలిపియుంటిని. ఆ వాగ్దానముప్రకారము నే నుపపాదించిన తీర్మానము గాంధీకారము నుండి నాకు కొంత దూరమైనది. "ఉదయమున నేను వాగ్దానముచేసిన ప్రకారము నేనిప్పుడీతీర్మానము నుపపాదించుచున్నాను. ఈ యిబ్బంటి కలదనుటకు గంగాధరరావు దేశపాండిగారి విషయ మొకని దర్యము" అని గూడ నేను తెలిపితిని. వీలైనంతవర కిట్టిమిన హాయింపు లుండగూడదనియే నాఅభిప్రాయముగాని అసహాయ వాదులలో అధికముగ పట్టుదుల గలవాడుగూడ న్యాయస్థానములను పూర్తిగా బహిష్కరించుట చాల కష్టమని తలంచుచున్నాను. నీతి విరహితులగు బాకీదారులు అసహాయవాదుల కియ్యవలసిన బాకీల నియ్యక తిరస్కరింపసాగిరి. అసహాయ వాదులు తమపై దావాలుచేయరను ధైర్యమువలననే వారెట్లులేచిరి. అట్లులే మరొందరు అసహాయవాదులపై దావాలు చేసిన విషయముగూడ నేనెరుగుదును. అసహాయవాదులలో చాలమంది తమ కధికముగ నష్టము కలుగుచున్ననుగూడ వారులుగాను ప్రతివాదులుగాను కోర్టుకు వెళ్లనేలేదను విషయమును విమర్శకులు గ్రహించినచో వారి కధికముగ నాశ్చర్యముకలుగకపోదు గాని అసహాయవాదులలో అందరునుగూడ నట్లులే చేసెనని చెప్పవీలులేనగాన నట్లుల దావాలసందర్భమున కోర్టులకు వెళ్లిన వారిని ప్రేరేపింపుటగూడ పరిపాటియైనది. దావాలుచేసిన వారికంటె ప్రతివాదులుగా వెళ్లినవారిసంఖ్యయే హెచ్చు. ఈ పద్ధతి మామ్యము కాదని నిర్ణయించుటకు కాంగ్రెసుసంఘము వారు పెక్కుసారులు నిబంధనలుగూడ చేసిరి. ఇప్పుడు కఠినముగా నీతీర్మానము నమలుజరుపవలయుటచేయి పార్టీలవిషయమును నిర్ణయించుటవసరమని నేను తలచితిని. అన్ని బహిష్కరణములను పూర్తిగా నమలుజరిపెనువారే కాంగ్రెసుసంఘములలో సభ్యులుగానుండుటయే నాకు మిక్కిలియిష్టము. గాని న్యాయస్థానబహిష్కరణమును పూర్తిగా సాగింపవలెననిన అందరునుగూడ వైచ్చియుగా దారిద్ర్యము నంగీకరింపవలసివచ్చును. అట్లు హెచ్చుమంది దారిద్ర్యమును కాంక్షించుటకు చాలకాలము పట్టునుగాన ప్రస్తుత బహిష్కరణము పూర్తిగా నెరవేరుట అసంభవముగాననే కొందరు నన్ను పరిహాసించురని నేనెరిగి యుండియు నేనాతీర్మానము నుపపాదించ సాహసించితిని. నే నాతీర్మానమును చదివి ముగించుటయే తడవుగా ధీరులగు హరిసర్వోత్తమరావుగారు గభిల్లన లేచి గంభీరముగ సహేతుకవాదముతో దాని నాక్షేపించిరి.

శ్రీయుత హరిసర్వోత్తమరావుగారు

నా తీర్మానము నెదిరింపవలసి వచ్చినందులకు తన మనసుకు కష్టము గానున్నదని హరిసర్వోత్తమరావుగారునరి. "నేను సమర్థింపజాలని తీర్మానమును నేనుపపాదించవలసివచ్చుటచే కష్టపడివలసినది నామనముగాని మీ మనసుగాదు. సమర్థింపవీలులేని తీర్మానమును ఆక్షేపించ బూనుకొనుటవలన మీ మనసున కానందముకలుగవలెను గాని కష్టముకలుగగూడదని నేనాయనకొరిగించితిని. అయిన నేమి కాంగ్రెసుసంఘముల నెట్లులైన నిష్క్రమణముగా నుంచుటయే నా అభిమతముగూడ ననుటచేనే నీ ప్రతివాదులుగూడ నామోదించితిని. ఓట్లఫలితమును నిశ్చీంచుచుంటినిగానిగోవిందానందస్వామి లేచి మరెయ్యకసాంకేతికముగ ఆక్షేపణను తెచ్చెను. "ఒకసభలో ఒక తీర్మానము ఆమోదించబడినపుడు ఆసభ ముగియులోపల దానికి ప్రతికూలముగు మరెయ్యక తీర్మానము నుపపాదించ గూడదను"నదియే స్వామి తెచ్చిన ఆక్షేపణ. ఆ ఆక్షేపణ చెల్లదని అధ్యక్షుడు న్యాయముగా పరిష్కరించెను. మొదటితీర్మానము "మొదటిరోజున నామోదించబడిన వెంటనే దానికి వ్యతిరేకముగ సవరణగూడ నామోదించబడినదిగాన ఈ ఆక్షేపణ చెల్లదని" అధ్యక్షుడు నుడివెనుగాని డాక్టరు చోటిరాంగార్యులనాలోచితముగ నాపనిపూర్తిచేసెను. ఆయన బాధ్యతను గుర్తించినవాడని నేనెరుగుదును. ఆయన చాలకాలమునుండి అంతరాయము లేకుండ దేశసేవ చేయుచుండెను. ఆయన దేశముకొరకు దారిద్ర్యప్రత్యమును పూనెను. అనివరకు బహిష్కరణమున కొంత సదుపాయము చేర్చుటకు సంఘమువారు సమ్మతించి యుండుటచే యిప్పుడు దీనిని గూర్చి నియమసంబంధముగ నాక్షేపణను చొత్తిరాంగారు తెచ్చెదరని నేను తలపోయలేను. "బహిష్కరణ తీర్మానముల తీర్మానము విరుద్ధముగాదా?" అని చొత్తిరాంగారు ఆలోచించకుండ నడిగెను.

"ఈ ఆక్షేపణ సహేతుకము కాదా?" యని నన్ను మహమ్మదాలీగారు రడిగిరి. "సహేతుకమే" అని నేను తెలిపితిని. అందువలన నా తీర్మానము స్పృహ తీర్చిదిద్దమని మహమ్మదాలీగారు నిర్ణయించుటలో తప్పేమియును లేదు. అంతట నాలో నేను క్షుంగిపోతిని.

అంతయును మిగ్గ

అంతయును మిగ్గ. ఎవ్వరను అనుచిత ప్రసంగముల చేయలేదు. అనుచితముగా మెలంగలేదు. దీర్ఘపాదముల నియ్యలేదు. అందరను సవినయముగానే మెలగిరి. వారు చాలము సహేతుకముగా గూడ కనుపడెను గాని అంతయును మిగ్గ. తిండిలేక శల్యమాత్రావశ్యమైన వానికి మిగ్గింక నియమమును గూర్చి ఉపన్యసించుట వంటిదే. ఆ తేజులన్నియు సములేయించెను. ప్రతిపక్షమును ఆలోచన లేదు. ప్రయత్నముగనే నటించెను. నాకిటుల వీరి ముఖమున భగవంతుడే బోధించుచున్నాడని నాకపుడు తోచినది.

“అయ్యో మూర్ఖుడా! నీవు నాయకత్వము వహించ దగిన కార్యము చేచిపోయినది. నీ ఆదర్శము లాచరణసాధ్యములు గానని నీవు గహించలేకున్నావు.”

అంత భగవంతుడు నాకు బోధించుచున్నట్లు నాకపుడు తోచినది. “నేను రాజీనామా నియ్యవలెనుగదా? అని నన్ను ప్రభు గంగాధరం పుకారడిగిరి. “చౌను మీరు వెంటనే రాజీనామా నియ్యవలెనని” నేనంటిని. వెంటనే గంగాధరరావుగారు రాజీనామా చేసినట్లు వాసి అక్కడకు కొనసెను. అక్కడకు దానిని సభలో పంపెను. దానిని సభవా రేకగ్రీవముగా సంగీతించిరి. అందు లన గంగాధరరావుగారికి అధికమున లాభము కలిగినది.

మూలనా పాకతాలీగారు నావంటు తిన్నగా ఆరుగజ ములదూరమున కూర్చుండియుండుటచే నేను సభను విడచిపో జాలకపోతిని. చెడుగునుండి మంచి ఎన్నడైన పుట్టునా? చెడుగునకు నేను సహాయపడుచుండలేదా? అని నేనడుగుచున్నట్లును “చెడు” యనుటలేదు అంతయును మంచియేయగును” అని పాకతాలీగారు తనవిజ్ఞానశ్రేణులతో నాకెరించుచున్నట్లును నాకు తోచినది. ఆవ్యామోహమునుండి తప్పించుకొనుటకు నేను ప్రయత్నించితిని గాని నేనశక్తుడనైతిని.

“నేనీక సభనుచాలించునా?” అని మహమ్మదాలీగారు నన్నుడిగిరి “అనశ్యము” అని నేనంటిని గాని నామనసులో కలుగుచున్న సంపన్నము నా మొగమునందుగూడ గోచరించి యుండవచ్చును. దానిచే తడకదృష్టితో నావంక చూచుచుండిన మూలనా అట్లులుకలం అజదుగారు తక్షణమే నాకడకు వచ్చి “మీరు సందేశము నొసంగెదమని వాగ్దానము చేసితిరి గాన మీరు సందేశమునొసంగు వరకును సభను విరమింప వీలు లేదని” అజదుగారు నాతోచెప్పిరి.

“మూలనా పాకతాలీగారు? ముందుజరుగవలసిన పనిని గూర్చి నేను కొన్ని మాటలను చేయగోరి మీతో నటుల చెప్పిన మాట నిజమే గాని గోపినాథసాహితీర్యాన మామోదింపబడిన దిమొదలించెనరకును సభ్యులు కనుచుచున్న వైఖరిని నేను శ్రద్ధగా చూచుచుండుటచే నామనసు చాల ఖోభపడుచు న్నుది గాన నేనిపుడెచటనుంటిని? గూడ నాకు తెలియుటలేదు. నేనేమిచేయువలెనో బోధపడకున్నది” అని నేనంటిని. అటు లైత ఆమాటలనే చెప్పుడని” అజదుగారునీరి. అంతట నేను లేచి హిందు స్థానీ భాషలో సంగ్రహముగ స్వల్పకాలము ముచ్చటించితిని.

దుర్భరపరితాపము

నా హృదయమునందు వారు కలిగించిన గాయముపై గల ఆచ్ఛాదనమును తొలగించితిని దానిచుండి స్రవించుచున్న రక్తస్రవంతిని వారు బాగుగా చూచునటుల చేసితిని. సాధారణముగ నేను కన్నీళ్లను విడువను. అట్టి అవసరము తటస్థించిననుగూడ నేనశ్యజలములు సరికట్టెదను గాని నే నెంత ప్రయత్నించినను నేనపుడు దైర్యమును చిక్క బట్టజాలకపోతిని సంతతభారగ నశ్యవులు వెడలసాగెను. సభ్యులుగూడ దుఃఖ తస్యాంతులై నట్లు నాకు కనబడెను. నా మనసునకు కలిగిన పరితాపమునకును వరుసగా వారికి వివరించి చెప్పితిని. నే నుభయించిన దుఃఖావస్థాంతరముల నన్నిటిని వారుగూడ ననుభవి చునటుల చేసితిని. “నేను సభను వదలిపోవుటకు పాకతాలీగారే అభ్యంతరముగా నుండెను మహమ్మదీయుల గౌరవమునకు నేనే పూటకాపునని తలంచుటకు నేనెట్లుప్రాంగుచుండునో అటులే హిందువులగౌరవమునకు పాకతాలీ గారే పూటకావని నేను తలంచుచుండును. నేనికముం దేమిచేయవలెనను విషయమున నిపు

దేమియును తెలుపజాలను. నా కష్టపరిచితులగు పాకతాలీగారు ముగ్గుగునాయకులతో నాలోచించెదను” అని నేను నుడివితిని. అంతటి సంతాప కరముగు నుపన్యాసమును నే నెన్నడు నొసంగి యుండలేదు.

ఆ యువస్వామమును ముగించినపిమ్మట అట్లులుకలం అజదుగారిగారు నేను ప్రక్కకు దిరిగిచూచితిని. ఆ మన ఆట నుండి చల్లగా జారిపోయి దూరముగా నొకచివరను నాకు ఎదురుగా నిలచియుండిన. “ఇక నేను వెళ్లగోరెదను” అని ఆ యన కెరిగించితిని.

“ఇంకను కొంచెమునే పుండవలెను. మేముగూడ నిం చుక మాటలాడగోరెదము” అని ఆయన నుడివెను. “ఎవరైన మాటలాడగోరినచో మాటలాడవచ్చునని” ఆయన సభ్యులతో చెప్పెను. తరువాత కొందరు మాటలాడిరి. వారందరును గర్జన స్వరముతోనే మాటలాడిరి. వరసిన తలవెండ్రుకలుగల పూజ నీయుడగు వృద్ధసిక్కుమిత్తుడు సంపూర్ణముగ యధికంబుడై మాట లాడజాలక మాటలాడుచుండుటచూడ నాహృదయము చాల చకితమైనది. మూలనా పాకతాలీగారు రుపన్యసించిరి.

సభ్యులక్షమాపణపశ్చాత్తాపము

సభ్యులందరుగూడ పశ్చాత్తాపమును నెలడించుచు త్తమాపణకోరిరి. తప్పక నాపక్షముననే మనఃపూర్వకముగా పని చేసెదమని తెలిపిరి. వాగ్దానములుచేసిరి. రెండుసార్లు మూల నా మహమ్మదాలీగారుగూడ దుఃఖమునాపుకొనజాలక పోయె ను. నేనాయననోదాహృతుడు ప్రయత్నించితిని.

నాకెవ్వరు సవచారముచేయలేదు

నాకెవ్వరును ఎట్టిఅపచారమును చేయలేదు. నేనుక్షమింపవలసిన దేదియునులేదు. వారందరును నాపై సత్యంతప్రేమనే చూపుచుండిరి. కాంగ్రెసు మతమునుగూర్చి మనముచేసిన త్యాగములోనే మనలను తూచుకొనగా మనము దేశీయులప్రతినిధులుగానుండుటకు బొత్తిగా అనర్హులమైతిమనియే నాకు దుఃఖము కలిగినది. నేనీకాలమునకు బొత్తిగాపనికిరా నేమో అనిగూడ నాకు తోచినది. నాయకత్వమునహించుటకు నాకర్హత లేదేమో యనియే నాకధికమగుచారము కలిగినది. నేను పూర్తిగా పరాజితుడనైతిని. హృతగర్భుడనైతిని. నేనుచెప్పినచొప్పుననడువనొల్లనివారి ని నే నెటు ల్లనడ ప గ లుగుదును. నేను పరాజితుడనైనను నాకర్హత సర్వము కలుగలేదు. అందువలన నాకు మరికొంత అత్యుధ్ధి కలుగగలదు. కాంగ్రెసుమతమునందు నాకుగల నమ్మక మేమియును చరింపలేదు.

“భగవంతుడే నన్ను నడిపించునని నే నెరుగుదును. మానవవిజ్ఞానముకంటె సత్యమతీతము.”

ఈ వైభాగమును యంతవరకును జూనునెల 30 వ తేదీని వ్రాసితిని. కాని అప్పుడు నాకు సంతృప్తికలుగలేదు. ఇప్పుడు గూడ నాకు సంతృప్తి కలుగలేదు. దానిని మరల చదువగా సభ్యులకును నాకును నేను న్యాయము చేయజాలకపోతిని నాకు తోచుచున్నది.

ఇష్టాగోష్ఠిసభ చాల ముఖ్యమైనదే యైనను అంతకు ముందు జరిగినట్టియు నా కధికముగ మనస్తాపమును కలిగించినట్టియు సభగూడ ఇష్టాగోష్ఠిసభకు తీసిపోదు.

సభ్యులలో నెవ్వరికిని యీర్ష్య లేదని నేను సరిగా చెప్పగలిగితినో లేదో. అనాలోచితుముగా సభ్యులు బాధ్యతను గుర్తింపకపోవుచున్నారనియు, అందువలననే వారు కాంగ్రెసు క్రీడును లక్ష్యముచేయుట లేదనియు, దౌర్జన్యపరిత్యాగమునుగూర్చి ఉపేక్షను చూపుచున్నారనియు నే, నా కధికముగ సంతాపము కలిగినది.

ఇష్టాగోష్ఠి సభ

ఈసభ చిత్రపరిశోధకమైనది. పరిశీతులను పరిశుద్ధి నొందించినది. 1 వ తేదీ మంగళవారమునా డంతయు నేను యితరనాయకులతో చర్చించుచునే యుంటిని.

నేను కాంగ్రెసును వదలివేసి హిందూమహమ్మదీయమైత్రి, ఖద్దరు, అస్పృశ్యతలకొరకమాత్రమే శనిచేయుచుండుట ఉత్తమమనుభావము నాకుకలిగినది. ఇప్పుటికిని అదియే సరియని తోచుచున్నది గాని నామిత్రు లంగీకరింపకున్నారు.

“ఇట్టివిషమపరిస్థితులను మీరు కాంగ్రెసును వదలుట న్యాయముకాదు. మీరు వదలిపోయినందున పరిశీతులు చక్కబడవు. దేశీయులలో నిరుత్సాహముకలుగును. కాంగ్రెసుసభలో

అత్యాచారములను సమర్థముగ గొల్లొంపగలవ్వకై తేజుండ పోవును. కాంగ్రెసులో అధికసంఖ్యాకులు ఆసహాయ విధానము నామోదింపుచున్నంతకాలము దానికి కారకులగు మీరే దానిని జరిపించుచుండవలెను. దాని నామోదించిన వారధిక సంఖ్యాకులుగలరు. స్థాయిసంఘమున ప్రతిహతుల సంఖ్యనుబట్టి దేశమున గూడ ప్రతిహతులసంఖ్య హెచ్చుగానే యుండునని భావించగూడదు. మీరు దేశమున సంచారముచేసి స్వయముగా దేశస్థిని తెలిసికొనవలెను” అనివారు నూచించిరి.

స్వరాజ్యపక్షమునకు వశపరుచుట.

కాంగ్రెసుమతము సంగీకరించినవారందరును కాంగ్రెసు సంఘములను వదలివేసి వానిని స్వరాజ్యపక్షము వారికి వశపరుపదననని నాకు మరియొక యుహా తోచినది గాని మరల నది నాకేసరియని తోచలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువా రట్టిమార్పు నెంతమాత్రమునుకూర్చలేదు. అసాధ్యమగుదానినిమీరుసాధింపవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారిని గోరుట వారిపట్ల దౌర్జన్యమొనరించుటయేయగునని నేనుతలచితిని. నేనొక్కడను కాంగ్రెసు వదలిపోవుటకుగూడ వారంగీకరింపలేదు. ఆవిషయమును నేను మొదటజాహ్నలోనేవారికెరిగించితిని. మరలనిపుడు అహమదాబాదులో నెరిగించితిని. కాని వారంగీకరింపలేదు.

అందువలననాకష్టము లేకున్నను నేను కాంగ్రెసులోనే యుండి చేరుచుండును దిగమ్రుంగుచు నాపక్షము అల్పసంఖ్యాకమువరకును కాంగ్రెసు బాధ్యతను వహించుటకై నిశ్చయించితిని.

అడ్డుదారులు నాకురుచింపవు. నేను మెల్లగా నాగతుండ నడచి పోవలసి నదే. నేను నా గర్వము నడంచుకొని నన్ను కాంగ్రెసు నుండి గెంటివేయువరకును వేచియుండవలసినదే. నేనుగూడ నొకపక్షమువాడనుగా నుండకతప్పదుగాని అటులనుండియు ను అన్నిపక్షములకును అతీతముగ పనిచేయగలనని నేను చూపగలను. డిశంబరులో జరుగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభలో నా పక్షమును బహుజనభరితముగా నొనరించుటకై ప్రయత్నించెదను. వీలై సంతవరకు నిష్పక్షిక్రముగా పనిచేయుటకై ప్రయత్నించెదను. అది సత్యాగ్రహాలకైకి మించినదిగాదు. నియమములు చాలసులభమైనవి బాగుగాపనిచేసి చూపించిననే అధిక సంఖ్యాకులు మనతో చేరెదరు.

నియమములు

- (1) ప్రతిదినమును ప్రతినభ్యుదను అరగంట సేపు విధిగా నూలువడకుటయే గాక తక్కిన వేళలో ఏమాత్రము తీరుబడి కలిగిననుగూడ ఖద్దరు పనికే వినియోగింపవలెను.
- (2) ఖద్దరు ప్రచారము చేయువారు అరగంట మాత్రమే నూలువడకిన చాలును.
- (3) చాలమందిని కాంగ్రెసు సభ్యులనుగా చేర్చి నియోజకులసంఖ్యను హెచ్చింపవలెను.
- (4) ఎన్నుకొనబడుటకు తమకు యిష్టమైనవారి పేర్లను కాగితములలో వ్రాసి తంత్రములు చేయగూడదు.
- (5) ఓట్లకొరకు కుతంత్రములనుగన్న గూడదు.
- (6) ఎదుటిపక్షమువారి(వ్యక్తులను)ని ఆక్షేపింపగూడదు. వారిపద్ధతిని మాత్రము ఆక్షేపింపవచ్చును
- (7) సభ్యులను ప్రతినిధులను ఎన్నుకొను విషయమున రెండుపక్షములవారును నియోజకులకు చాల వత్తిడికలిగించిరని తెలిసినది. అటుల నెవ్వరును చేయగూడదు. మర్యాదకరములగుప్రయత్నముల నన్నిటినిచేసి ఓటరులను ప్రోత్సహించి మిన్నకుండవలెనేగాని ఫలితముకొర కాందోళనపడి అకృత్యములను చేయగూడదు.
- రెండుపక్షములకు ప్రత్యేకసంఘములు
- రెండుపక్షముల కార్యములను నెరవేర్చుటకు ప్రత్యేకాత్యసంఘములుండవలెనయే స్థాయిసంఘమువారు స్థిరపరచిరి.
- స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము బ్రిటిషు దేశీయులకు మంచి అభిప్రాయమునుకలిగించుట, బ్రిటిషు పార్లమెంటువారి వలన స్వరాజ్యమును బడయుగోరుట, బహిష్కరణ పక్షము వారివిధానము ప్రజలపై నాధారపడుట.

ఇట్లునుటలను సోకటిసరియైనచో రెండవదిసరిగాదని చెప్పబడును. వానిని నిర్ణయములలో రెండును సరియైనవనియు కాని రెండును పట్టులను ఒక్కొక్కటిగా పరిశీలించవలెననినచో రెండునుగూడ సరిగా పనిచేయుటకు దుర్బలములగును. అందువలన జాతీయోద్ధృతమునకే ముప్పువచ్చును.

ఒక పక్షమువారు శాసనసభల ద్వారా ప్రజలకు రాజకీయజ్ఞానమును బోధింపగోరెదరు. రెండవ పక్షమువారు ప్రజలలోనే పనిచేసి నిర్మాణపరిపాలనకే క్షులనభివృద్ధినిందింపగోరెదరు.

దేశభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారి సహాయమును కోరవలెనని యొకరందరును ఎంతటి అదృశ్యకృపాయమైన ప్రభుత్వమైనను సరే స్వపరిపాలనముగల ప్రజల జాతీయభివృద్ధికి చేయవలసిన ఆర్థిక లాభమును అని రెండవపక్షమువారందరు.

కేవలము నిర్మాణ విధానమువలననే స్వరాజ్యమురాదని ఒక పక్షమువారందరు. కేవలము నిర్మాణవిధానముకాదు జానియలననే స్వరాజ్యమువచ్చునని రెండవపక్షమువారందరు.

కేవలము నిర్మాణవిధానమువలననే స్వరాజ్యమువచ్చునను సత్యముగను స్వరాజ్యపక్షమువారికిగూడ నమ్మకము కలుగనట్లు నేను చేయజాలకపోవుట గొప్పదురదృష్టము.

రెండుపక్షములవారూ ఒక్కసంఘములోనే యుండుటకు స్వల్పసంబంధముగ ఆక్షేపణ కనబడుచున్నది.

ముఖ్య కర్తవ్యము

“ఇక మనముచేయదగిన కార్యమొక్కటియే. డిజింబరులో కాంగ్రెసు మహాసభలో ఏమిజరుగును? నిర్మాణవిధానము నామహాసభలో బహుళసంఖ్యాకు లామోదింతురా? అనుప్రశ్నలను తలపెట్టకండ్ల త్రాంతముగాను మహాసభలోను నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించుటయే మన కర్తవ్యము. కాంగ్రెసు మహాసభవారు నిర్మాణవిధానము నామోదించినను మానినను మన కంతకంటె వేరు విధానములేదని నమ్మకముతోనే మనము దానిని నెరవేర్చుచున్నాము”

వార్తాపత్రికలకు హెచ్చరిక.

“బహిష్కరణ పక్షమునకు చేసిన పత్రికలను కొనుచున్న పత్రికలలో స్వరాజ్యపక్షము వారి నాక్షేపించుచు నేమియును ఏవిధముగను వ్రాయగూడదు. సామాన్య ప్రజల అభిప్రాయములను విధానమును సాక్షాత్తి కొందించుటకు వార్తాపత్రికలధికముగ సహాయపడుట లేదని నేనెరుగుదును. సామాన్యప్రజలభావములనుగూర్చి వార్తాపత్రికలవారికి ఏమియును తెలియదు. రాజకీయ విషయములను గూర్చి బొత్తిగా నేమియును తెలియనివారికడకు బహిష్కరణపక్షమువారు వెళ్లి వారికి బోధింపవలెను.

తీర్మానములు.

భారతస్థాయిసంఘసభలో నామోదింపబడిన తీర్మానములు యంగ్లయిండియా పత్రికలో వేరొక పుటలో ముద్రింపబడెను.

మొదటి తీర్మానము.

మొదటి తీర్మానమునందు శిక్షార్థకవాక్యము తీసివేయబడెను. నాకు వరుసగా కలిగిన పరాజయములలో నిది మొదటిది. అధికసంఖ్యగా ఓట్లు నాకు వచ్చినను వానివలన నేను మోసపోవువాడనుగాను. నాకు నుకూలముగా కొన్ని ఓట్లు వారికంటె నాకు హెచ్చుగా వచ్చినంతమాత్రముననే నాకు సంతృప్తి కలుగదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు సభను విడచిపోకున్నచో నా తీర్మానము తప్పక విగ్రహింపబడునునని నేనెరుగుదును. కావుననే నే నా విషయమును సభవారు నాతీర్మానము నామోదించిన పిమ్మట వారి కెరించి శిక్షార్థకవాక్యమును తీసివేయవలెనని కోరితిని. (అందువలన చివరకా వాక్యము తీసివేయబడెను.)

రెండవ తీర్మానము.

రెండవ తీర్మానము మొదట వ్రాయబడి ప్రకటింపబడిన రూపముతో నుపపాదించబడలేదు. దానిలో కొంత మార్పు జరిగినది గాని విషయములో మాత్రము మార్పుయేములేదు. కట్టుబాటుకు భంగము కలుగకుండనని దాంతముమాత్రములే ఆమోదింపబడెను.

మూడవ తీర్మానము.

ఈతీర్మానము పూర్తిగా విఫలమైనది. కాంగ్రెసుసభ్యులచే ఎన్నుకొనబడినసంఘములు కార్యనిర్వాహకసంఘములు

గాన నప్పటికి కాంగ్రెసువారిచే నామోదింపబడిన విధానమును మహాపూర్వకముగ నామోదించువారును (దానిని ఆక్షేపించువారును దానిని సవరింపగోరువారునుగాక) దానిని యథాత్మకముగా నెరవేర్చగోరువారును మాత్రమే కార్యసంఘములలో నుండవలెను గాని యితరులుండగూడదనియే నేనిప్పటికిని తలంచుచున్నాను గాని ఢిల్లీలోను కాకినాడలోను జరిగిన మహాసభలో కాంగ్రెసువారిలో యిష్టమున్నవారు శాసనసభలకు జరగవచ్చుననుతీర్మాన నామోదింపబడెను గాన దానికి వ్యతిరేకముగ నిపుడు తీర్మానము చేసినచో నది స్వల్పవిరుద్ధముగను నాక్షేపణవలన నది సాధ్యపడలేదు. నేను మొదటవ్రాసిన రూపమున నాతీర్మానము నామోదించినచో నది స్వల్పవిరుద్ధము కాదనియే నేను తెలిపితిని. అటులనే నిప్పటికిని నమ్ముచున్నాను గాని “అటుల మీయిష్టమువచ్చినచోని మీరు వ్యాఖ్యానము చేయగూడదు. శాసనసభలకు వెళ్లిన కాంగ్రెసువారికి కాంగ్రెసు కార్యసంఘములలో సభ్యులుగా నుండుటకుగూడ నధికారము కలదని వాదించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారికిగూడ హక్కుకలదు. ఇప్పుడుగూడ కార్యసంఘమున స్వరాజ్యపక్షము వారు సభ్యులుగా నున్నారు” అని వారు నాకెరించిరి. ఈవాదము చాల సహేతుకమని నాకుతోచినది. నేనుద్దేశించిన రూపముననే ఆతీర్మానము నుపపాదించినచో ఆమోదముల అధికసంఖ్యకేవలము నామమాత్రమే యగుననునమ్మకము నాకునమ్మకము కలుగుటచేనేను సవరణకంగీకరించితిని. నాకుసంతృప్తికరముగా లేకున్నను మార్గాంతరము కనబడలేదు. ఆతీర్మానము నసలే వదిలివేయుటతప్ప చేరుదానలేదు. అందులకు నేనంగీకరింపను.

“ప్రజావ్రతినిధిసంఘమునందన్ని పక్షములవారు నుండవలెనను నాశయమును దేశీయులయెదుట నుంచుటవరము (2) రాజకీయవిషయములందు నిష్కపటముగ ప్రవర్తించవలెనను విషయమును గూడ మరువగూడదు (3) ఇతరు లిట్లు నడచుకొనవలెనని కొన్నిని నియముల నెవరుచేయుదురో వారే మొదటనా నియములనన్నిటిని రిగానెరవేర్చవలెనను విషయమును బాగుగా స్పష్టపరచవలెను. (4) కాంగ్రెసుసభ యిపుడెంతమాత్రమును భిక్షకుల సంఘముగాదు, యాచనపద్ధతియెన్నడో అంత రిందినది. కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క ప్రధానోద్దేశము ఆస్థాపనశోధనము. స్వయంపరిపాలనము. దేశమునందలి ప్రజలలో మనోబలమును వృద్ధిపరిచి తద్వారా స్వరాజ్యమును బడయుటయే కాంగ్రెసు మహాసభ వారి ఆశయము.”

అనువిషయమును వేదికముల ప్రజలకు స్పష్టపరచుచుండవలెను. జాతీయజీవితమున కవసరమైన వానివల్ల దేశీయుల కభ్యిరుచిని కలిగింపవలెను. అందుల మట్టితీర్మానముల నుపపాదించి వానినామోదింపజేయుటయేకా తమసాధనముఅనునదైతముతో తాత్కాలికముగ కార్యనిర్వాహక సంఘములలో గూడ భిన్న పక్షములవారు సభ్యులుగా నుండుటకు నేనంగీకరించి ఆరీతిగా సవరింపబడిన తీర్మానము నుపపాదించుట కంగీకరించితినిగాని ఒకపక్షమువారికికా పక్షమువారి కార్యముల కంతమాత్రమును అభ్యంతరమును కలిగింపగూడదని నేనందరిని వేడుకొనుచున్నాను.

నాలుగవ తీర్మానము

వార్తాపత్రికలతో నా పరాజయము సంపూర్ణమైనది. ఇది గోపీనాథ సాహెబుగూర్చిన తీర్మానము. ఈ తీర్మానమునకుగూడ 8 ఓట్లు నాకే హెచ్చుగా వచ్చినవిగాని అహింసయును తమకు కొంచెమైన నమ్మకము లేకుండినను ముఖ్యీతికి నాకు నుకూలముగ పలువురు ఓట్లనిచ్చుటచే నాకే హెచ్చు ఓట్లు వచ్చినందున నెట్టి సంతోషమును కలుగలేదు. ఇట్లుగాక గట్టి నమ్మకముతో ఓట్ల నిచ్చినవారు కొద్దిసంఖ్య లేదనను గూడ నా కధికముగ సంతోషము కలిగియుండును.

అరెస్టుల భయము

దాసుగారి పక్షమువారు సెరాజగంజిలో సాహెబు పోగడచు తీర్మానము చేసినందున వారిలో కొందరిని అరెస్టు చేయుదురను వదంతులు కలంకటలన నే తమకష్టము లేకపోయిననుగూడ మరికొందరు దాసుగారి సవరణ కనుకూలముగా ఓట్ల నిచ్చిరను ఆ విషయమును నేను వరచువాడను గాను. దేశమున కిత్తధికముగ నేబజేసినవాడను, మహాత్రమగు స్వార్థ త్యాగ మొనరించిన వాడును, సుప్రసిద్ధ ప్రధానవాచకుడును, సహకారయునగు క్రియమిత్రుని (దాసు

గారిని) కాపాడుట ఆత్మగౌరవమనీ వారు నలించుట సహజము. తరుచుగా అనేకరాగము నీతిధర్మములను లేక్కచేయుదు. కాని సిరాజగంజిలో ఢిల్లీ తీర్మానము నామోదించినందులకే దాసుగారిని వారిపక్షమువారిని పంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు అరెస్టుచేయునెడల దోరణనమువారి, గొప్ప కనాలును చేసినవారగుదురను విషయమున నాకెట్టి సంశయమును లేదు. అక్కప్రాయము నిచ్చినంత మాత్రమునకే అరెస్టు చేయవలెనను గడచిపోయినది. ఆతీర్మానము అహింసా ధర్మమునను విరుద్ధముగా కారణమున నేనీ దాసుగారి సవరణ కనుకూలముగా ఓట్లు నియ్యలేదుగాని లేనిచో నేను గూడ నటుల ఓట్లునిచ్చియే యుండునుగాని ప్రస్తుతస్థితిలో నే నటుల చేయజాలను. కాంగ్రెసు వారి రెవ్వరును చేయజాలరు.

నాతీర్మానమునకును తనసవరణకును భేదమేమియును కనపడలేదని దాసుగారనిరి. అదియే ఆత్మసంతోషమునీ నేనందును. దాసుగారిసవరణ కనుకూలముగా మాటలాడినవారే యును జంకలేదు. రాజకీయసాత్వలుగూడ రాజకీయంగల భములలో నుండదగినవేయని వాదనీధాంతము. కాని ఆనిధాంతము నందరు నంగీకరింపలేదు. నాగరకత గల సభ్యులవార మనుకొనువారిలో హెచ్చుమందికి డౌర్జన్యమునందు నమ్మకము కలదు. ఆప్రకారమే వారు ఆవసరము కలిగినపుడు సాత్వలను గూడ చేయుదురు. తగినకట్టుబాటు లేనట్టియు పనులచే పీడింపబడుచున్నట్టియు ప్రజలకు రాజకీయసాత్వ లాక్కటిలేసాధనమని వారు నమ్మెదరు. ఆసిద్ధాంత మసత్యసిద్ధాంతము.

డౌర్జన్యము కూడదు

డౌర్జన్యమువలన ప్రపంచము బాగునడలేదనుట పరమసత్యము.

ప్రస్తుతవిషయమున సిరాజగంజిలో సాహెబుగారిని నామోదించుటలో దాసుప్రభృతులు తప్పుచేసిరిని తలంచెను పక్షమున నాగరకప్రపంచముంతయు నమ్ముచున్న క్రితినే వారును తీర్మానించిరిగాని ప్రపంచవిరుద్ధముగా వారేమియును తీర్మానించలేదు. భారతదేశమును పాలించుచున్న విదేశీయుల (బ్రిటిషువారు) ఆదర్శముగూడ డౌర్జన్యము గాదని మాపురువారి కెట్టిఅధారమును లేదు. అనివాదరణికి నేను తెలిపెదను.

కాంగ్రెసుమహాసభవారు స్వరాజ్యసంపాదనమునకు కొన్ని సాధనములనుమాత్రమే నిర్ణయించుకుండ నుండినచో దాసుగారిసవరణ నాక్షేపించుట కెట్టిఅవకాశము నుండదు. అప్పుడది సమయానుగుణ్యమైన మను ప్రశ్నక్రిందనే పరిగమించును గాని సభకువచ్చిన సభ్యులలో 70 మంది దాసుగారిసవరణ కనుకూలముగ వోట్లనిచ్చుటచే నిశ్శక్తి యొక్కమాటుగా నాకుగోచరించినను ప్రతిభింపజేసినది. వారు కాంగ్రెసుమతమున కంగీకరించి యుండియు నిపు డిటులజేయుటచే వారు మాటతప్పిన వారైరి.

దాసుగారి తీర్మానము కాంగ్రెసుమతమునకును పద్ధతికిని అహింసకునుగూడ విరుద్ధమే యని నాఅభిప్రాయమైననుగూడ నే నాక్షేపణను లేకుండుటకే నిశ్చయించితిని. సభ్యులూ తీర్మానమును కోరినచో వారు దాని నామోదించుటయే మంచిది. స్వల్పతీ సంబంధములగు ప్రశ్నలన్నిటిని ఎప్పటికిని సభ్యులే పరిష్కరించుట మంచినదియే నా అభిప్రాయము.

ఇతర తీర్మానములు

వీనినిగూర్చి నేనధికముగ విమర్శింప వసరములేదు. డిక్టేటర్ ధైర్యసాహసముల సభిరించుచు నొకతీర్మానము చేయబడెను. అపద్ధతిని కాంగ్రెసువారనుశ్రుతముగ వదలించుచునే యున్నార. ఆప్రకారమే వీరును చేసిరి.

నల్లమందు తీర్మానము

నల్లమందును గూర్చిన తీర్మానము నామోదించుటలో రెండుకారణము లున్నవి. అందువలన నది ముఖ్య వసరమైనది. ప్రపంచమున నావధములకు కావలసినదానికంటె హెచ్చుగా నల్లమందును పండింపకుండువిషయమున లీమోతీకన్యచార్యుని సలుపుచున్నది. ఇండియా దోరతనమువారు నల్లమందునుగూర్చి అపరిమించుచున్నపద్ధతి కేవలము నీతివిరుద్ధమని ఆమె గానుకగునట్లు కడుదీనముగా వ్రాసినది. నల్లమందు విషయము నాలోచించుట కేర్పడిన సభలో డైర్యాపయోగము ఆయనమున తీసివేసి “ఉచిత”యోగము అను పదమును ప్రయోగించి యిండియాదోరతనమువారే బాధ్యులని ఆంగ్లముగూరిగూడ చూపించిరి. త్వరలో జినివాలో సభ జరచుండును. ఈ విషయమున భారతీయుల అభిప్రాయమును స్పష్టపరిచుటవసరము గాన స్థాయిసంఘమువారీతీర్మానము నామోదించవలసివచ్చినది. ఇది యొక కారణము. ఆసాములో నల్లమందు

వాడుకవలన కలుగుచున్న అనర్థకము చెందవకారణము. అట్లు నల్లగుండువాడుక చాల ప్రబలియుండుటచే స్త్రీలును పురుషులునుగూడ కృశించిపోవుచున్నారు. దానినిగూర్చి విచారణ చేయుటకు అసామరాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు సిద్ధముగా నున్నారు. గాన వారితో కలసి విచారణను జరుపుటకు ఆంధ్రనామగారిని కోరుట యుచిత మని భారతస్థాయిసంఘము వారు తలచిరి.

మలయా సింహాళదేశములందు పనిచేయుచున్న భారతీయుల స్థితిగతులను తెలిసికొనుట కవసరమైనచో ప్రతినిధి సంఘమును నియమించుటకు స్థాయిసంఘమువారు కార్యసంఘమున కధికారమిచ్చుచు విడవతీర్మానమును చేసిరి. వారినిగూర్చి అపుడపుడు పత్రికలలో కనబడవాస్త్రులు తప్ప నితరము మన కేమియును తెలియదుగాన వారిస్థితిగతులను తెలిసికొని చేతనైన సహాయము చేయుట మనముఖ్యకర్తవ్యము అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు)

వాతావరణ పీఠిక

1924 సం. జూలై నెల 4-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	తా. 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	తా. 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	తా. 24 గంటలలో మధ్య వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షము
గోపాలపురం	9.1	81.4	...	0.18	44.96
విశాఖపట్టణము	88.9	89.8	...	1.17	87.09
కాకినాడ	94.8	77.2	0.02	1.48	83.09
మచిలీపట్టణము	88.2	78.9	0.05	2.22	41.59
కర్నూలు	85.1	80.7	...	0.65	26.01
బళ్లారి	92.5	76.1	...	1.44	20.51
కడప	89.4	77.8	...	8.98	81.28
నెల్లూరు	91.8	80.8	...	1.94	87.98
మద్రాసు	94.1	77.6	...	5.17	50.74
కడలూరు	91.6	75.6	0.11	0.95	52.94
సీలము	87.7	74.4	2.29	4.80	89.80
కోయంబటూరు	89.8	72.2	...	4.96	22.29
తిరుచనాపల్లి	102.5	75.6	0.05	0.0	28.18
నాగపట్టణము	92.8	78.8	...	0.40	54.98
మధుర	99.7	76.9	0.21	2.85	88.58
పొంబన్	92.9	81.8	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	82.6	78.1	0.11	26.05	64.51
కొచ్చిక్	88.7	75.0	0.51	46.16	114.51
కాలికట్టు	85.8	74.1	1.87	48.71	117.16
మంగళూరు	85.0	78.9	2.85	54.95	125.68
బెంగళూరు	84.5	67.8	0.58	6.86	85.87
మేరకూర	71.4	68.2	0.08	20.47	125.46
కొడైకానల్	65.4	54.8	0.28	5.84	62.18

సూక్ష్మములు:—కాకినాడ మచిలీపట్టణములందు చినుకులు బడినవి. విశాఖపట్టణములో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల ఒకమోస్త్రుగ నున్నది. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 3.6 డిగ్రీలు తక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటి వేడిమి 6.7 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ:—మేఘములు ఒకమోస్త్రుగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడిమి 8.5 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రి వేడిమి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడలూరులో చినుకులు బడినవి. మేఘములు ఒకమోస్త్రుగ నున్నవి. అర్చిత ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 7.9 డిగ్రీలు తక్కువ. కడలూరులో 5.8 మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు తక్కువ. కడలూరులో రాత్రివేడిమి 5.8 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణార్ధమున వర్షపాతము ఎక్కువ గావచ్చును.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాట్,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బెంగాలుమంత్రిల వేతనములు

కానసభలో సప్లిమెంటరీ డిమాండును

ప్రవేశపెట్ట కూడదు

హైకోర్టులో పిటిషను

కలకత్తా జూలై 3:—వచ్చేవారములో జరుగు బెంగాలు కానసభయందు చర్చింపబడు విషయములలో నొకటియగు మంత్రిల వేతనములను గురించి వచ్చు సప్లిమెంటరీ డిమాండును సభలో ప్రవేశపెట్టకూడదని సెసిస్కో కిల్లీపు చట్టము క్రింద న్యాయమూర్తి సి. సి. హోమగారియెదుటనేడు హైకోర్టులో ఒక పిటిషను పెట్టకొనబడెను. ఈ పిటిషను బెంగాలు కానసభ సభ్యులును బారిష్టరును స్వరాజ్యవాదియగు జె. యం. నేను గుప్తాగారి తరపున బెంగాలు కానసభసభ్యత్వమును మరియొద్దరు మంత్రిలను ప్రతివాదులను చేసి పెట్టబడెను. పిటిషనులో యీవిధముగా నున్నది. మార్చి 24 వ తేదీన మంత్రిల వేతనముల కొరకు చేయబడిన రు 220,000 డిమాండు కానసభలో నిరాకరింపబడెను. కావున వానికొరకే తిరిగి జూలైలో సప్లిమెంటరీ డిమాండుచేయకూడదు. ఎలయన బెంగాలు కానసభ 94 నిబంధన స్థాయిజ్ఞ తీరుపుల ప్రకారము, బడ్జెటులో ఓటుచేయబడిన యొక్క గ్రాంటు ప్రస్తుతసంవత్సరమునకు చాలదని తోచినప్పుడుగాని లేక బడ్జెటులో తలపోయని విషయమై ఆ సంవత్సరమునకు అవసరమైన తోచినప్పుడుగాని సప్లిమెంటరీ డిమాండు చేయబడవలెను. ప్రస్తుతడిమాండు యీరెండు పద్ధతులను సంబంధించినదికాదు. పిటిషనరు కాటన్ గారికి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టినప్పుడుని వ్రాసియుండెను. కాని జవాబును సాందియుండలేదు. కావున యిప్పుడు పిటిషనరు ప్రస్తుతతీర్మానము విషయమై ఆలోచించి వచ్చేకానసభలో ప్రవేశపెట్టినప్పుడుని కాటన్ గారికి చెప్పవలసినదని కోర్టువారిని కోరెను. తీర్మానపు నోటీసులను ఆసరమర్ యం. జె. దొనాల్డుకును ప్రతివాదుల పంపుటకు న్యాయమూర్తి అనుమతిచ్చెను. విచారణ చేపుజరుగును. (ఆ. ప్రె.)

భారత స్వరాజ్యపక్షమువారి సభ

ఆగస్టు నెల 10 వ తేదీని కలకత్తాలో జరుగును
భారత స్వరాజ్యపక్షమువారి సభ ఆగస్టునెల 10 వ తేదీని కలకత్తాలో జరుగును. స్వరాజ్యపక్షమువారినిబందన లాసభలో సవరింపబడును. భారతసంఘసభ్యుల ఎన్నికలుగూడ జరుగును. స్థలకాలనిర్ణయమునుగూర్చి ముందు తెలుపబడునని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు(ప్రధానకార్యదర్శి)ప్రకటించెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజమహేంద్రవర దేశీయవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయము వేదవిశేషాలయంతరము తిరిగి జూన్ 16 తేదీని తెరువబడినది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారిచే నియమింపబడిన జాతీయవిద్యాసమితివారు బ్రాహ్మణకోదూరులో సమావేశమై నిర్ణయించిన విద్యావిధానమును పాత్యక్రమమును యిందు అవలంబింపబడినది. ప్రాథమికవిద్య యేడుతరగతుల క్రింద విభజింపబడి ఈ 7 సంవత్సరములు బాలడు పూర్తి చేయునరీతి ఆంగ్లములో సాధారణ భారత రామాయణ గ్రంథములు చదివి అన్వయముకొను జ్ఞానమును, ఆంగ్లములో వ్యావహారికమునకు అవసరమగు జ్ఞానమును, గణితమునందు మామూలు వర్తకలెక్కలు, చిత్ర, అక్షరాలువ్రాయట, దోకడాల, గదింపులు, సర్వేయింగు మొదలగునవిన్ని చరిత్రయందు భాగవతకేళి ప్రాచీనవైభవము నవీనదానిద్యమ ప్రస్తుతప్రపంచ చారిత్రకపరిస్థితులను, భూగోళము, ప్రకృతిశాస్త్రము, చిత్రలేఖనము మొదలగువాటియందు సాధారణజ్ఞానమును యివ్వబడును. సంస్కృతమునే ప్రధానముగ నేర్చుకొనదలచిన విద్యార్థులకు ప్రత్యేకపుటేర్పాటు చేయబడినది. ప్రస్తుతము యిందు పగిమందివిద్యార్థులు సంస్కృతవిద్య నభ్యసించుచున్నారు. ఈసంస్కృతభాష జాతీయవిద్యాభిమానులగు శ్రీయంత పండిత వీరన్నగారి కుమార్తె గ్రంథి మాణిక్యంబగారు యిచ్చిన రు 1000/- విరాళముమీద జరుపబడుచున్నది. ఇప్పుడు ఈ విద్యాలయమున 100 ఖండి విద్యార్థులు ఉండిరి. జాతీయవిద్యాభిమానులెల్లరు తమతమ పిల్లలను ఈ విద్యాలయమునకు పంపి జాతీయవిద్యను పోషించుదురు గాక.

రాజమహేంద్రవరం } చె వెం. నరసింహమూర్తి,
2-7-24 } ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

భీమవరం

(ఒక విలేఖనుండి)

జూలై 2:—ఇదివరకు భీమవరం డివిజనుకు పనిచేయుచున్న డిప్యూటీ కలెక్టరు దేవస్వామి శేషగిరిరావు పంతులు గారిని ఆరువారములు బ్రజరీ బ్రయినింగుకు గుంటూరు వేసి వారు, వీరిస్థానే విశాఖపట్నంజిల్లా, యలమంచిలితహశ్వీలూరు గానున్న మండలిలో సోమరాజుకెట్టిగారిని వేసివారు. కెట్టిగారు 26-6-24 తేదీ నాటికే భీమవరం చార్జిపుచ్చుకొనుటకు వచ్చిరి. గాని వెనుకటివారు ది 30-6-24 నెల తేదీ సోమవారం రోజున చార్జియిచ్చిరి. వీరి బ్రాన్ సభరు ఎల్లరకు సంతసమును గలిగించినది.

నిజాంరాష్ట్రం ధ జనసంఘము నివామాబాద.

ఈ నిలయ ప్రభుమవార్షికోత్సవము, రక్తక్షి నామే సం|| ఆషాఢశు|| ౧౧||శుక్రవారము (మహారేవరు ౧౧౫-జూలై)న హైదరాబాద్ నివాసస్థలగు మ.రా-శ్రీ వామనరాం చంద్రనాయకు జాగీర్దారగారి యాధిపత్యమున జరుపబడును. డి వెంకటరెడ్డియ్య, కార్యదర్శి

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ క్రిందివిషయముల నాలోచించుటకు గాను గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహకసంఘము తెనాలిలాటూకా పెడపాలెం గ్రామములో యీ నెల 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 1 గంటకు సమావేశమగును. సభ్యులెల్లరును తప్పక దయచేయ బ్రాతులు. పెనిపాల్స్ పెడవడ్లపూడిస్టేషనుకు, కాలవమీద 4 మైళ్లలో యున్నది. ఉదయం పాళ్యనింజనులో దిగిన యెడల బోటు సిద్ధముగా నుండును.

విషయములు:—1 అహమదా బాదులో ఆఖిల భారత సంఘమువారి తీర్మానములు.

2. ప్రచారకుల మే, హాన్ నెలల నివేదికములు బిల్లులు.
3. ప్రచారకుల నియామకములు.
4. హిండికి సహాయమునకు గాను వచ్చిన దరఖాస్తులు.
5. ఇతరవిషయములు.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు
కార్యదర్శి.

ఆంధ్రజిల్లాల విలేజిఆఫీసర్ల కొక విజ్ఞాపన

పారంపర్యపాత్యులను తీసివేయుటనుగురించి గవర్నమెంటువారు 1918 సం|| రం|| ఆక్టోబరు 5 తేదీ నె 430 రు పెట్టిన సవరణబిల్లును అమలులోనికి తీసికొని కాకుండదని యజిల్లాల విలేజిఆఫీసర్లు తమ ఆందోళనములను మీటింగ తీర్మానములద్వారా తెలియపర్చుకొన్నమీదట సదరు బిల్లును విచారణకు లేవకకరలేకుండా ప్రస్తుతము నిలుపుచేసినామ అని పుత్తర్వులు జారీచేయించినవారుగాని పూరిగా రద్దుపర్చుకొన్నట్లు ప్రకటించియుండలేదు. ఇటీవల 1928 సం|| రం|| డిశంబరు నెలలో జరుగబడిన(కాకాసిల్లు)లో యీ బిల్లును తిరిగి విచారణకు పెట్టెదమనియు గవర్నమెంటువారు పెట్టినబిల్లులో దేనిని వీరు సక్రమమున నె 14 రు బిల్లుగా పెట్టి విచరించెదము అనియు ప్రకటించియున్నారు. కొన్ని నెలలలో నె చారణకు పెట్టునూచనలు కనుపడుచున్నవి. ఇందువలన యిచ్చే యేజిల్లావారును మీటింగులను చేసికొని తీర్మానములను గవర్నమెంటువారికి పంపినట్లు కనుపించుటలేకు. ది 1-5-24 సం తేదీ గోదావరిజిల్లా ఆలమూరులో జరుగబడిన 5 వ ఆంధ్రదేశీయ హాజనసభకు చాల జిల్లాలవారు రాలేదు. వచ్చినవారిద్దినంఖ్యతో నె యేదోవిధముగ సభముగిసినది. ఇదివరకు ఒకసారి జరుగబడి గోదావరి జిల్లాలోనే యీ సభపెట్టుటవల్ల సంఘము టీకాదలోనికి వచ్చినట్లు కనపడుచున్నది. ఇదివరకు నెల్లూరు, కంభ గోదావరి, విశాఖపట్నం, జిల్లాలలోమాత్రమేసభలు జరుగబడినకాన తక్కినజిల్లాలలో, జరిగివుండలేదు. ఆంధ్రజిల్లాలలో యేదొకచోట ఆంధ్రదేశీ అవసరమహాజనసభ జరుగవలసియున్నది అందులో ప్రస్తుతపు పరిస్థితులను బట్టి క్రొత్తతీర్మానము కొన్నిటిని పాటను చేయవలసిన జరుగుదు అయివున్నదిగాన వసరమహాజనసభను పెట్టదలచినజిల్లావారు ఆహ్వానసంఖ్యకేర్పాటుచేసి తేదీ స్థలనిర్ధారణ వివరములు ప్రకటించుట నముచున్నాను. కృష్ణాజిల్లా నూజివీడుతాలూకావారు నూజివీడుల యీసభ జరుపుటకు కుతూహలై యున్నట్లు వినియున్నాన

అయ్యగారి తిరపతిరాజు
జనరల్ సెక్రటరీ ఆంధ్రజిల్లాల కరణములసంఘము, ది 2-7-24

కౌన్సిల్ మానవత్వపు

దావా విచారణ

వాదియగు పెయింటరుగారు కౌన్సిలపరీక్ష చేయబడుట

బొంబాయి, జూలై 31:— కౌన్సిలు దావావిచారణలో నేటియందును ప్రతివాదుల న్యాయవాది బి. జె. దేశాయిగారు వాదియగు పెయింటరుగారిని యొకను క్రాసు పరీక్షచేసిరి. జూలై నాల్గవతేదిన 21 మంది మనుష్యులు అరెస్టు చేయబడిన విషయము ప్రభుత్వమువారికి రిపోర్టుచేసినప్పుడు వారికి కౌన్సిలులోను భిలాఫతు ఉద్యమముతోను సంబంధమున్నట్లు తనకు తెలియదని సాక్షి జవాబుచెప్పెను. అరెస్టుచేయబడినవారిలో కొందరి కీ యుద్యమములతో సంబంధమున్నట్లు తిరిగిచెప్పెను. వారిలో నొకడు దొమ్మి జరిగినచోట నుండెనని అధికారులకు నిశ్చయము తెలియక మూడు వారములైన తరువాత వానిని వదలివేసిరి. సాక్షి మే 10వ తేదిన సారాయిపాట దగ్గరకు వెళ్లినపుడు అబ్దులు రహిమాను అను ఒక స్వచ్ఛంద సేవకు డతనికి కనబడెను.

సాక్షి ఒక ఖాళీసీసాను యెత్తిపట్టుకొని “దీనిని నుద్యమతో నింపుకొనిపోయినయెడల నీవేమి చేయుదువు” అని రహిమాను నడిగెను. తనకు తెలిసిన సమాచారమును తన స్వానుభవముతో పోల్చి చూచుకొనుటకే స్వచ్ఛందభటునితో సాక్షి యట్లు మాట్లాడెను.

స్థానిక యుద్ధోగ్యులు అని క్రానికలులో నున్నవారుట నీకేదెందునని నీవెందు కనుకొనవలెనని స్త్రీడరు సాక్షి నడిగెను.

“స్థానిక యుద్ధోగ్యులలో తనను గూడ చేర్చినట్లు తన కెప్పుడును నమ్మకముని సాక్షి చెప్పెను. మరియు స్థానిక కౌన్సిలు సంఘమువారు బొంబాయి గవర్నరుగారికి పంపిన యొకతం తినిగూర్చి గూడ అతడు చెప్పెను.

ఫిర్యాదు చేయబడిన వ్యాసములలో పెయింటరుగారు లేరని నీవేల చెప్పెదని న్యాయాధిపతి స్త్రీడరు నడిగెను.

“అది మేము చెప్పనది అందులో తాముంటిమని పెయింటరుగారు తలచినయెడల అది వారి పని.” అని దేశాయిగారు జవాబు చెప్పిరి.

ఇంకను సాక్షిమిమ్మును ‘క్రానికలు’ ప్రతినిధికి దర్శనమొసంగినట్లును, “నీవు శత్రువులనుండి వచ్చిన వారా హరివి” అని వానితో తా మన్నట్లును పెయింటరుగారు ఒప్పుకొనిరి. సంధ్యంపు వచ్చినవాడు నిజమును తెలిసికొనగోరి వచ్చినవాడు కాడనియే ఆ మాట లుపయోగింపబడినవి.

“కాని, ఒక ఘోరవిషయమును అరెస్టు చేయబడిన వారిని విచారించుటకు స్థానికోద్ధోగ్యులకు విడిచిపెట్టుట విచారించి చేసిన పని కాదనుట స్పష్టము.” అను వాక్యమును సాక్షికి చూపి ప్రతివాదుల వారాపత్రికలోని ఒక వ్యాసములోని యీ మాటలు సాక్షిని నిందలో చేర్చుటగాక నిందనుండి తొలగించుట లేదా యని పెయింటరుగారిని దేశాయిగా రడిగిరి.

“మాటలనుండియు వాక్యములనుండియు అర్థములు తీయుటకు నేను ప్రవీణుడను కాను” అనిసాక్షి బదులుచెప్పెను.

“కొంతకాలము క్రిందట తప్పుడు యింగ్లీషును మాకు చూపించితివి. ఇప్పుడు సరియైన యింగ్లీషును చూపవలెను” అని స్త్రీడరు అడిగెను.

ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పమని బలవంతపెట్టబడినప్పుడు, న్యాయమును పోగొట్టి అమానుషులను హత్యచేయుటకు స్థానికోద్ధోగ్యులు కుట్రచేయుచున్నారని అర్థమువచ్చునట్లు అవ్యాసము వ్రాయబడిన సాక్షి బదులుచెప్పెను. ఇది తన ప్రశ్నకు జవాబుగా అరిగిరింపనని దేశాయిగారుచెప్పిరి.

అదియే సరియైన జవాబని న్యాయమూర్తిచెప్పెను.

ఇంకను అడుగుచు దేశాయిగారు సాక్షినినిట్లడిగిరి:— “తుపాకులను పట్టుటకు పూర్వము జూలై 1 తేదీనాడు 9 పరింగప్ప అను సబ్బయినప్పేక్షరు మేజిస్ట్రేటునుండి ఉత్తరువును పొందియున్నాడా?

మేజిస్ట్రేటు లేదని సాక్షిబదులు చెప్పెను. స్త్రీడరు ఆప్రశ్ననే తిరిగి అడిగెను. తాను మనుష్యమాత్రుడగుటచే మేజిస్ట్రేటునుండి ఉత్తరువును తేజాళక పొతినయి, అచ్చట యేమేజిస్ట్రేటును లేదనియు పెయింటరుగారు చెప్పిరి. అప్పుడు మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు కోర్టువారు లేచిరి.

తిరిగి కోర్టునూనేకేమైనప్పుడు అడ్వొకేటు శేనరలు పెయింటరుగారిని తిరిగి పరీక్షచేసిరి. ప్రభుత్వవిధానమును సమర్థించుటకును ప్రజలకు తెలియజేయుటకును ప్రభుత్వోద్ధోగ్యులకు అనుజ్ఞ నిచ్చుచున్నటువంటి యిండియాగౌరవమువారి యుత్తరువు ప్రకారము యీయత్తరువును గురించి తెలియజేయుచు కమిషనరునుండి సాక్షికి ఒకజాబువచ్చెనని పెయింటరుగారు చెప్పిరి. క్రానికలులోని కొన్ని వ్యాసములలో తనపేరు వ్రాయబడియుండెనని సాక్షి చెప్పెను. ఒకవ్యాసములో “తరువాతవారిని తొలగించుట” అనుమాటలు తప్పక తనకేదెందు నని చెప్పెను.

తరువాతసాక్షి

జిల్లాపోలీసునూపర్నెంటు సి. యన్. మార్షన్ గారు తరువాత సాక్షి దొమ్మిజరిగినపుడు ధర్మార్థులలో జిల్లా పోలీసునూపర్నెంటుగా నుండి నాసిక్కులో పోలీసు డిప్యూటీ యిస్ పేక్ కరు గా పని చేయుచున్న సి. యన్. మార్షన్ గారు స్వచ్ఛందభటులు లు దొర్ల న్య ము చేసినట్లు అనేక ఫిర్యాదులు తనదగ్గరకువచ్చినట్లు ఆయన సాక్షియు చెప్పెను. త్రాగుట కలవాటుపడినవారే యిట్టిఫిర్యాదులను చేసిరి. ఇటువంటి డొర్లన్యమవలన కొంతమంది పోలీసులు హుద్దీని విడిచివెళ్లవలసివచ్చెను. దొమ్మియైనతరువాత “పాచ్ నామా”ను తాను చెప్పలేదని సాక్షి చెప్పెను. తాను చెప్పియుండుట కవకాశమే లేదనియు, వీరియన, అది యేభాషలో వ్రాయబడియున్నదో ఆకన్నడభాష తనకురాదనియు చెప్పెను. డిప్యూటీ నూపర్నెంటును డిసిల్వ్యాగారిని దొమ్మిచేయమై విచారించుటని తాము యుత్తరువుచేసినట్లు మార్షన్ గారు చెప్పిరి. ఉద్ధోగ్యుల తరపున సాక్షియు స్పష్టపరచుటలేదని అతడు చెప్పెను. విచారణలో పెయింటరుగారు కేమి సంబంధములేదు. సాక్షియు పెయింటరుగారును భిలాఫతుఅసహాయోద్యమముల నడచివేయుటకు కుట్రబన్నిరనుమాట తేలము నిరాధారము.

క్రాసుపరీక్ష చేయబడినప్పుడు అయ్యుద్యమముల విషయమై తమకు నిర్లక్ష్యభావమేనని సాక్షి చెప్పెను. ఉద్యమములో యెట్లు మెలంగవలెనో తెలియజేయుచు తన క్రిందియుద్ధోగ్యులకు పిరికా సర్క్యులరును పంపియుండిరి. పిక్టరుల కేసులో తీర్పుచెప్పవచ్చుట గల్గుతుజరుగనని ఆయనభయపడెను. ఒక మద్యపు దుకాణదారుడు తనదుకాణమునకు నివ్వంటించబడిన పనిచెప్పగా సాక్షి దానివిషయమై విచారణ చేయించెను. వీరచ్చటికిపోగా మనుష్యులనుంపువీరిచై రాత్రివిసరి వీరినిదగ్గరకు పోనియలేదు. దొమ్మి జరిగినచోట ఒకపోలీసువాడు స్మృతి దప్పియు మరియొకడు గాయపరుపబడియు పరుండిరి. అరెస్టు చేయబడిన వారిలో కొమ్మిల్లనున్నాడో లేదో యనుమానముగా నుండుటవలన కే. హెచ్. గుడ్బాకరుగారు విడుదలచేయబడిరి.

డిసిల్వ్యాగారి పరీక్ష - ధర్మార్థుపోలీసు

డిప్యూటీ నూపర్నెంటు డిసిల్వ్యాగారిని వాదితరపున పరీక్ష చేయగా దొమ్మిదగ్గర తానులేనయి ఒకగంట ఆలస్యముగా విచ్చితినియు చెప్పెను. మార్షన్ గారి ఆజ్ఞప్రకారము అతడు విచారణజరిపించెను.

క్రాసుపరీక్షచేయగా బోమమారోపింపబడిన కినిలింగప్పగారిని విచారణలో పాల్గొననియలేదని సాక్షి చెప్పెను.

సెషన్సుజడ్జి 23రు ముద్దాయిలు నిందితులని నిర్ధారణచేసెను

సెషన్సు జడ్జి 23 రు ముద్దాయిలను నిందితులని నిర్ధారణచేసెను. వారి అప్పీలు హైకోర్టులో త్రోసివేయబడెను.

ఈసీటిలో అడ్వొకేటు శేనరలు యీకేసులోని హైకోర్టు తీర్పును ఎగ్గిదిట్టుగా దాఖలుచేయవలెనని కోరెను.

నిజస్థితులను ఒప్పుకొనిన దేశాయిగారు దానిని ఎగ్గిదిట్టుగా దాఖలుచేయవలసిన అవసరములేదని చెప్పెను.

జడ్జి దేశాయిగారితో అంగీకరించెను.

దేశాయిగారు వాదిప్రతివాదుల మధ్య ఇతరులు దొమ్మిచేసి నిందితులగు యీదొమ్మికి సాక్షియు కాజాలవనియు అది దీనితో సంబంధములేని మరియొక సాక్షియువలన చూపుచేయబడవలసియున్నదనియు చెప్పిరి. తరువాత కోర్టు ఆదినమునకు చాలింపబడెను. (ఆ. ప్రె)

జూను 20 వ తేదీ లండను వదలిన దుమానస్టీమురు 2 వ తేదీ సాయంకాలము పోర్టునెడ్ చేరెను.

తన్ను దాగాల్చుకొనుట

ఖాకొబహుదూర్ సయ్యదు మహమ్మదుఖాను

సిన్హ జూలై 1:— సిన్హలో కొద్దికాల ముందుటకు వచ్చి మస్లింహోటలులో నుండున్న జలాలాబాదు బ్రిటీషు కాంపలు ఖాకొబహుదూర్ సయ్యదుమహమ్మదుఖాను నేటి యందుమున తుపాకితో గాల్చుకొనెను. ఆతనిస్థితి సందిగ్ధముగా నున్నది. (ఆ. ప్రె)

వివరములు

మహమ్మదుఖానుగారి చరిత్ర

సిన్హ జూలై 1:— తరువాత వచ్చిన వివరములవలన ఈ ప్రకారము తెలియుచున్నది. జలాలాబాదు (ఆఫ్ గానిస్థానము) లో నుండున్న బ్రిటీషు కాంపలు ఖాన్ బహుదూర్ సయ్యదు మహమ్మదుఖాను జూను 27 వ తేదీన సిన్హకు వచ్చి, తనయు క్కజ్జాతి, మేనల్లుడు, కుమారునితో మస్లింహోటలులో నుండుండెను. ఆతడు చాల మితభాషిగా నుండి యెవ్వరితోను మాట్లాడెడువాడు కాడు. ఇతడు పతాకీ వయస్సు 50 సంవత్సరములు. ఈయుదయము 9 గంటలు ఆప్రాంతమున, విజేశరాజ కీయశాఖలో నొకనికి వచ్చియున్న యొక జాబును మేనల్లునికిచ్చి కుమారునిట్లు యెంత యైనదో కనుగొని రమ్మని మేనేజరుగది దగ్గరకు పంపెను. జ్ఞాతిని రిక్తా తీసికొని రమ్మని క్రిందకు పంపివేసెను. అంత తొనొంటరిగా నుండుటగని, తనకు చనిపోవలెనని యున్నట్లు త్వరగా కాగితముపై వ్రాసి, వెంటనే కాల్చుకొనెను. వెంటవెంటనే 4 గుండ్లు బారుచేయబడెను. రెండవది ఎదురు రొమ్ములోనికి పోయెను. రెండుతప్పిపోయెను. చోటలులో నున్న వారందరు ఆశ్చర్యముతో ఖాన్ బహుదూరుగారి గదిలోనికి పోవ నాతడు మిక్కుటముగా రక్తము ప్రవించుచుండెను. వెంటనే పోలీసువారికి కలురంపగా పోలీసు నూపర్నెంటు కొంతమంది కచ్చేరిబులతోను ఆస్పత్రినర్తనతోను అచ్చటికి వచ్చెను. విజేశరాజ కీయ శాఖ వారికి సగతి తెలియజేయగా, డిప్యూటీ సెక్రటరీ లాటిమరుగారుచ్చటికి వచ్చిరి. మొట్టమొదట సయ్యదు మహమ్మదు యేమి చెప్పెటకును నిరాకరించెను. కాని తరువాత లాటిమరుగారితో రహస్యముగా మాట్లాడిరి ఖాన్ బహుదూర్ సయ్యదు మహమ్మదు ఖానుగారు రిప్పును చైత్యశాలకు దీసికొనిపోవడిరి. అచ్చట వారిస్థితి సందిగ్ధముగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది.

వీరు గవర్నరుమెంటు నౌకరీలో 20 యేండ్లు పనిచేసిరి. నాయుతుపానీల్ దారుగా మొట్టమొదట నౌకరీలో ప్రవేశించెను. తరువాత ఎక్స్ ప్రి అసిస్టెంటు కమిషనరువవడికి వచ్చెను. పిమ్మట రాజకీయ శాఖలో నియమింపబడెను. ఇతడు మనఃస్థితి సరిగాలేక బాధపడుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

బెంగాలు శాసనసభ

సప్లి మెంటరీ డిమాండులు

కలకత్తా, జూలై 1:— జూలై 7 వతేదీన జరుగుతెంగలు శాసనసభలో రు 27,88,805 గ్రాంట్లు నిమిత్తము సప్లి మెంటరీ డిమాండులు చేయబడును. ఈడిమాండులను సభవారు మార్చిసెలలో నిరాకరించిరి. కాని యందువలన వైద్య, విద్యాశాఖలలో అనేకమంది ప్రభుత్వోద్ధోగ్యులను తీసివేయవలసివచ్చుననియు అందువలన పనికి యిబ్బంది కలుగుననియు గవర్నరు సభవారి తీర్మానముతో అంగీకరింపజేపొయెను. ఈ గ్రాంట్లులో మంత్రిల జీతముల 171,000 డిమాండు కూడ నున్నది. మంత్రులు అనేక డిమాండులను చేయుదురు. విద్యశాలకు రు 9,04,400, వైద్యశాలపై రు 9,51,752, సిబ్బలునప్పు రు 46647, ప్రజారోగ్యము రు 50,000; తెయిళ్లు రు 4,17,1810; ఇవిగాక కొన్ని చిన్న డిమాండులును కలవు.

(ఆ. ప్రె)

శ్రీ సీతారామచక్రమత్వసంఘము

తుమ్మిపూడి, దుగ్గిరాలనుండి సంవేదరాయునిగా క్రింది తేలివార్త పంపిరి. శ్రీ సీతారామ చక్రమత్వ సంఘసభ్యులు కార్యదర్శియగు నాయమంచి చన్న కృష్ణయ్యగారికి (పెదవడ్లపూడి, మంగళగిరికి) వ్రాయవలెను. ఉపసంఘ సమావేశము ఈ నెల 20 వ తేదీ దెజవాడలో జరుగును. సభ్యులందఱు తప్పక రావలయును. కార్యదర్శులు ప్రతిమానము నివేదికములను తప్పక పంపవలెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ జూలై నెల 4 వ తేది

శుక్రవారము

సామ్రాజ్యము: ఐకమత్యము

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వ్యవస్థను గూర్చి కన్న రైల్వే టీపు నాయకులగు డబ్ల్యు ప్రభువుగారు ప్రసంగించుటయు, కాలనీలమంత్రులుగ భామనుగారధ్యక్షతన హిందువులు, తెలుగువారు, ఉభయపక్షముల యభిప్రాయములు వెల్లడియయ్యెను. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వ్యవస్థ వలన గలిగెడి లాభములను డబ్ల్యు ప్రభువుగారు రేకరువు బెట్టిరి. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు నందు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వ్యవస్థ యంగీకరింపబడెను. సామ్రాజ్య మంతయు నేకముగ నుండవలెననియు, విభజనములును పరస్పరాభిమానము జూపవలెననియు, డబ్ల్యు ప్రభువు హెచ్చరించుచున్నాడు. వీరి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, సామ్రాజ్యమునందైకమత్యము గుదురుటకు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వ్యవస్థయే మూలము. ఇదివర కనేకమార్లు నూచించినటుల, హిందూదేశమునకును, వెనుకబడియున్న యితరభాగములకును ఈ వ్యవస్థ అవసరమైన మనుటకు సందియములేదు. చౌక యగుచోటల సరకుల గొనుటకుగాని, ధరగలచోటల సరకులను విక్రయించుటకుగాని, హిందూదేశమున కవకాశము దప్పిపోవును. ఇదివరకే బ్రిటిషువర్తికపు పోటీవలన బాధపడుచున్న హిందూదేశము మరింత బాధపడకమానదు.

భామనుగారు డబ్ల్యు ప్రభువుగారికి బదులు చెప్పెను, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వ్యవస్థ వలన సామ్రాజ్య మంతరించునని తెలుపుట వట్టిబూటకమనియు, దక్షిణాఫ్రికా ఎన్నికలలో జాతీయపక్షము వారు విజయము గాంచినను సామ్రాజ్యమునకు భంగము కలుగలేదనియు, తేటపరచి యుండిరి. ఇది, లేబరుపక్షమువారు యినను ఇంపీరియలిస్టుల పక్షమునండి తప్పించుకొనజాలరు. ప్రాత సామ్రాజ్యములను విడువజాలరు. అధినివేశ రాజ్యముల వారి నెటులనయినను సంత్రిప్తి పరుపవలయును. అందుకై అధినివేశ రాజ్యముల నన్నిటిని కాంధు లేబిలు సమావేశమునకు ఆహ్వానింపవలెనని భామనుగారు తలపెట్టుచున్నారు. అందులో సామ్రాజ్యవహారములగూర్చి విచారించబడునట్లు, ఈవిషయమై తమతమయభిప్రాయములను తెలుపవలయునని, అధినివేశ రాజ్యములవారిని భామనుగారు కోరిరట. అధినివేశ రాజ్యములను మచ్చిక చేయుట కింతగ తంటాలుపడుచున్న లేబరు మంత్రులు, హిందూదేశమువిషయమై ఎట్టిచర్యయు దీసికొనుటలేదు. ఇతరసమస్య లన్నిటికన్న హైందవసమస్య ముఖ్యమయినదని వీరు గ్రహింపకున్నారు. వలసరాజ్యముల నెటులనయినను సంత్రిప్తిపరచి, హిందూదేశపు కోర్కెలను నిరాకరించుటవలన, సామ్రాజ్యక్షేమము పెంపొందుననుటకేవలము భ్రమతప్పవేరుగాదు. హిందూదేశము లేని సామ్రాజ్యమును గూర్చి యూహించుటకు సాధ్యకడదు. హైందవసమస్యను ముగియుదు పరిష్కరించినచో, సామ్రాజ్యస్థాపనము సలుచును. లేని యెడల సామ్రాజ్యమునకు ప్రబలనష్టము వాటిల్లకమానదు. భారతీయులను

వలసరాజ్యము లన్నిటిలో కడుహీనముగ జూచుచు వారిని పెక్కుబాధలకు లోను చేయుచుండ, సామ్రాజ్యాభిమానము వారి కెటుల గుదురును? ఈ సంగతిని, లేబరు ప్రభుత్వమువారు రాలోచింపవలయును. హిందూదేశమునందేమి, వెలుపలనేమి, ప్రజలనుభవించుచున్న ఘోరావమానమును తొలగించినగాని, సామ్రాజ్యమునకు శుభము గలుగజాలదు. రాబోవు కాంధులేబిలు సమావేశమునకు హిందూదేశము నాహ్వానించెదరా? అధినివేశ రాజ్యములందలి భారతీయసమస్య గూర్చి యోచించెదరా? కెనియూ రాయబారులపట్ల భామనుగారు సుముఖభావము జూపుచున్నటుల గానరాదు. వారి నిర్లక్ష్యభావము వలపుర కసంతృప్తిగలుగజేసినది. ఐమత్యము ఐకమత్యమని వలసరించిన ప్రయోజనముండదు. సామ్రాజ్యమనందలి ప్రధానభాగమును చులకనజేసి, హైందవసమస్య పట్ల నిరాదరణ జూపుచో, భామనుగారి కోర్కెలు నెరవేరుట దుర్లభమగును. అట్టితెరి సామ్రాజ్య స్థిరత్వము గూర్చి కన్నరైల్వే ప్రముఖులు చూపుచున్న భీతి సఫలమయినను గావచ్చును.

భావికర్తవ్యము

ప్రజలభావికర్తవ్య మేదియో స్పష్టమయినది. క్రస్తుతస్థితిలో జాత్యైక్యమును బలపరచుటయు, కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడుటయు, నిర్మాణ కార్యక్రమమునందలి మిగిలిన యంశములను నిర్వహించుటయు, ముఖ్యపరము. ఎవరిపనిని వారు మానముగ నిర్వహింపవలయునని మహాత్ముడు హితమొనగుచున్నాడు. కేవలము ఉపన్యాసములకై కాలము వినియోగించుట వలన ప్రయోజన ముండజాలదు. కద్దరునిర్మాణము సఫలము గావలయుననిన, కాంగ్రెసుసభ్యులందరును అనుదినము వడుకుచు, దేశమునకు మార్గదర్శులు గావలయును. కద్దరువలన స్వరాజ్యము లభించునని విశ్వసించువా రెక్కుడుగ కృషి సలుపుట యత్యవసరము. ఉభయపక్షములవారును, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించెదమని మహాత్మునకు వాగ్దానము జేసిరి. ఆవాగ్దానము సఫలమగునని, బెలాం కాంగ్రెసుసభ వికాసస్ఫూర్తిగాంచును. మహాత్ముని మానసము సంతృప్తి జెందును. అతనికి గలిగిన విషాద మంతరించును. ఆంధ్రదేశమునందు పక్షభేదములంతగ గానరావు. కద్దరునిర్మాణ విషయమై ఆంధ్రదేశ మిదివరకు శ్రద్ధ వహించి పేర్గాంచెను. అస్పృశ్యతానివారణకై కృషి జరుగుచున్నది. జాతీయపాఠశాల లక్కడక్కడ నుద్భవించినవి. గ్రామములలో నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకై కొందరు దేశభక్తులు తమ శక్తిని వినియోగించుచున్నారు. మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినతరువాత మిగిలిన ప్రాంతములందు వలె నిక్కడను కార్యోత్సాహము మందగించెను. మహాత్ముడు మరల కార్యరంగమున బ్రవేశించుటచే నూతనోత్సాహము ప్రజ్వరిల్లుననితలంచెదము. గాంధీమహాత్మునివై ఆంధ్రుల కత్యంతభక్తి విశ్వాసములు గలవనుట నిర్వివాదాంశము. అతని యాదేశములను నిర్వహించుట కాంధ్రు లెక్కుడు దీక్షతో పూర్ణమైనదగుగాక! పంజాబు, సింధు ప్రాంతములలో పర్యటనము సలిపిన పిమ్మట గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమునకు రాగలడు. అప్పటికి పూజానిధిని సమూలుజేసి మహాత్మునకు సమర్పించుటయగాక, అతడు విధించిన కార్యక్రమమును చురుకుగ కొనసాగించి, ఆంధ్రులు కృతకృత్యులగుట ధర్మము. ప్రతిరాష్ట్రమును అసామహామి

కను బూని పనిజేయుచో, కద్దరు నిర్మాణ మతి సులభముగ నెరవేరును. మద్రాసు హైకోర్టువకీలు కే. భాష్యంలయ్యంగారు విద్యార్థులకు గావించిన హెచ్చరిక సమయానుకూలముగ నున్నది. చెన్న నగరమునందు, కద్దరును ధరించినవా రెరుదుగ నుండుట కడుకోచనియము. మిగిలిన ప్రదేశము లన్నిటికిని మార్గము జూపవలసిన చెన్ననగరము, ఇట్టి ముఖ్యవిషయమున వెనుకబడియుండుట, నాయకులకు గౌరవప్రదము గాజాలదు. భాష్యంలయ్యంగారు సూచించినటుల, దక్షిణదేశముందు విదేశ వస్త్రధారులనుగాంచియే, మహాత్ముడు చిన్నియంగ వస్త్రమును ధరింప బూనెను. ఆ విషయమును గుర్తించి యైనను, దక్షిణదేశ ప్రజలు కద్దరును విధిగ ధరించి యుండవలసినది. గత షేటులున్నను, విద్యార్థులు మున్నగువా రెల్లరును కద్దరుధారణవలెము నవలంబించుట ముఖ్యమని ఎంచవలయును. మరియొక ముఖ్యవిషయము గలదు. దార్జన్ పూర్వముగ ప్రవర్తించుటకు ప్రజలు దీక్ష బూనవలయును. ఉ్దేశకపూరితులై అవిచారిత కార్యముల నాచరించెదరేని, మహాత్ముడు తన నాయకత్వమును విస్మరింపక మానడు. ఇదివరకే మహాత్ముని మానసము దాఖపూరితమై యున్నది. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ కార్యక్రమము వారిని నిరుత్సాహవంతుల గావించెను. మహాత్మునకుత్సాహముగలుగుటకు, రాజకీయ దార్జన్యమునుపూర్తిగ విడిచిపెట్టి యత్యవసరము. మహాత్మునిపలుకుబడి యడుగంటె నని, మాంచెట్టరు గార్డీయనువ్యక్తిక సంతోషించుచున్నటుల నిన్నటిదినము వార్తచేరెను. కాని, యీవార్తయ సత్యమని వెల్లడిజేయుబాధ్యత ప్రజలపై నెలించియున్నది. గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశమునకే గాక, ప్రపంచమున కంతకును అవసర మగుచున్నాడు. లోకకల్యాణమునకును, ప్రపంచశాంతికిని, మహాత్మునిసిద్ధాంతము లత్యవసరములని వెల్లడియగుచున్నది. అట్టితెరి, మహాత్ముని పలుకుబడి యంతరింపజాలదు. తాత్కాలికాపజయములు విజయమునకే తోడ్పడగలవు. సత్యము అహింసయు జయముగాంచక మానవు.

మహాత్ముడియసంఘటనము

హిందూ సంఘటనముతోబాటు, మహాత్ముడియసంఘటనము బయలుదేరినది. ప్రస్తుత మీ యుద్యమముల కవసరము గానరాదు. మతోద్రేకములను పురికొల్పుట కివి కారణము లగుట సహజము. ఇదివరకే హిందూమహాత్ముడియసంఘముల కెడబాటు గలుగుచుండ, సంఘటనోద్యమములవలన వైషమ్య మధికమగుట వింతిగాదు. డక్టరు కిర్లాగారు నూతనోద్యమమునకు నాయకులయిరి. కిర్లాగారు హిందూమహాత్ముడియసభ్యుమునకై పాటుబడినవారలలో నొకడు. అకాలి యుద్యమమునకు వీరు మిగుల తోడ్పడియుండిరి. అట్టితెరి, నూతనసంఘటనోద్యమమును వీరు లేవదీయుట, ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. తమయుద్యమ మభివృద్ధిజెందుటకు, వీరు క్రత్యేకదైనికపత్రికను సాపించుచున్నారు. పంజాబునందును సింధునందును హిందూ మహాత్ముడియ సంబంధము చిక్కుగ నున్నది. గాంధీమహాత్ముడి మండలములలో ముందుగ పర్యటనము సలిపి, ఉభయసంఘములకును శాశ్వతసఖ్యము గుదుర్చుటకు తలపెట్టెను. ఆపని జరుగువరకు మహాత్ముడింకొకపనిని చేపట్టడు. గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధముననున్నపుడు, అతడు నిర్మించిన సౌధము నేలగూలెను. మహాత్ముడు మరల మొదతెత్తుకొనవలసి వచ్చుచున

గ్రామా మహమ్మదీయసభ్యులు, కేవలము ఒకం బడికిలవలనను, మరతలవలనను, లంచములవలనను, బలవడనేరదు. ఉభయసంఘములలోను హృదయము మార్పు జెందవలెను. ఉభయములు సుతృజేశముపై సమాన్యపేనును జూపుట యావశ్యకము. అప్పుడే సోదరభావము ప్రబలును. రాజోపు స్వరాజ్యము హిందూస్వరాజ్యముగాని మహమ్మదీయస్వరాజ్యముగానిగానేరదు. హైందవ స్వరాజ్యము ఉభయసంఘములకును జెందియుండును. ఉభయసంఘములును, హిందూదేశమునకు రెండునేత్రములవంటివారు. దేనికి నష్టము సంభవించినను, దేశమున కంతకును నష్టము వాటిల్లును. అట్టిది, పరిస్పరకలహములవలన, స్వరాజ్య సిద్ధి మారమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. హిందూమహమ్మదీయకమత్త్యమే స్వరాజ్య మని జిన్నాగారు చెల్లిన విషయమునం దతిశయోక్తి లేదు. ఉభయములు సోదరలమని నిజముగ భావించుచో, ఒకరిపై నొకరు విజృంభింపజాలరు. నాయకులు కొందఱుకు హిందూమహమ్మదీయసభ్యావశ్యకతను గమనింపక, వైషమ్యప్రవర్తకము లగు సుద్యమములకు చేయూత నెసగుట శోచనీయము. విహత్యుడును అలసోదరులును, మరల ప్రజలలో ప్రభోధము గలిగించి, జాత్యైక్యమును పునరుద్ధరించెద రని నమ్మకము.

ప్యానుపోర్టుల నిరాకరణము

ప్యానుపోర్టుల నిరాకరణము సర్వసామాన్యమయినది. రాజకీయకారణములు ఒకమగుచున్నవి బాబు శివప్రసాద గుప్తగారి భాగ్యుకు జబ్బుచేసెను వైద్యుల మెను యూరపుకు దీసికొని పొమ్మని సలహా నిచ్చిరి. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు మౌనము ప్యానుపోర్టునిచ్చుటకు నిరాకరించిరి. పార్లమెంటుసభలో సివిలయమై ప్రశ్న నడుగగ, ఇండియామంత్రిగారు జోక్యము కలుగజేసికొనరని, రిచర్డుగారు జవాబుచెప్పిరి. మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్గారికి ప్యానుపోర్టు నిచ్చుటకును, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి ఆవిషయమెగూడ ఆలివీయరు ప్రభువుగారు జోక్యము కలుగజేసికొనరని, కానున్నసభలో దెలుపబడెను. సానికాధికారు లెంతిరఃకుశముగ ప్రవర్తించినను, నది చెల్లుచున్నది. ఇండియామంత్రి సయితము వారి నిరంకుశ్యమును పోషించుచున్నాడు. స్వేచ్ఛా ప్రయాణమునకు సయితము నిరోధము గలుగుట, దేశదుస్థితికి నిదర్శనము. ప్రజలజన్మస్వాతంత్ర్యము లీరితని అరికట్టబడుచుండ, సర్వస్వరాజ్యవశ్యకత ఎంతగ గలదోదెలుపవలయునా? తిరుప్రభుత్వము సయితము, ఇట్టినిరోధమును తొలగించుటకు వెనుదీయుచుండ, ఇతిరపక్షములు ముందుకు వచ్చుట దుర్లభము.

విచిత్రపరిణామము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులను కోరినందులకు ఫలిత మూరకపోలేదు. మంత్రిలజితములకై కోరిబడిన గ్రాంటు వెనుక నిరాకరింపబడెను. ఈమారది సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు క్రింద జేర్చబడినది. స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభ్యులగు జె. యం. సేనుగుప్తగారు, శాసనసభాధ్యక్షులగు కాటనుగారిపైనను, ఇరువురు మంత్రిల పైనను దావాతెచ్చిరి సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును నిరాకరించు నెలుల కాటనుగారిని నిర్బంధపరుకవలయునని, సేను గుప్తగారు వైకోర్టువారిని కోరుచున్నారు. చట్ట నిబంధనల ప్రకారము, ఇట్టి గ్రాంటును కోర గూడ దని విరివాదము. నేటిదినము గుప్తగారి దర

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్మని వు. జానిధి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను 4-7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు చందాలు 43333-9-7 ఇదివలకు మొత్తం రూ 18385-2-1

భాస్కరగూర్చి విచారణ జరుగును. శాసనసభా ప్రవేశ మూరకపోలేదు. కొల్లరకపువ్యాజ్యముల కిది యవ కాశమిచ్చుచున్నది. పర్యవసాన మేమగునో చూడ వలయును.

గాంధీపూజానిధి		
రేపల్లె తాలూకాలో "దీక్షాసంఘము" వారిచే వసూలు చేయబడిన వివరములు		
పేరు	గ్రామం	మొత్తం
అద్దంకి సుబ్బారాయడుగారు	చెరుకుపల్లి	10-0-0
ఫాలాక్షుడుగారు	"	5-0-0
లైసాని కృష్ణయ్యగారు	"	15-0-0
ఆలపాటి నరసింహంగారు	"	4-0-0
శ్రీరామచంద్రమూర్తిగారు	"	5-0-0
శ్రీబాలకోశేశ్వరస్వామివారు	"	1-0-0
నందిపాటి అప్పయ్యగారు	"	2-0-0
చీమవర్తి శేషయ్యగారు	"	2-0-0
చుండూరు జగ్గయ్యగారు	"	2-0-0
తూనుగుంట శేషచలంగారు	"	2-0-0
చుండూరు కోటయ్యగారు	"	2-0-0
గొల్లపూడి రామయ్యగారు	"	2-0-0
పల్లికెట్టి వీరాధిపతియ్యగారు	"	2-0-0
గుగ్గిలం రత్నయ్యగారు	"	2-0-0
పూటుమారి సుదర్శనంగారు	"	2-0-0
యెదురాడ గంగాధరుడుగారు	"	2-0-0
ఒక శేషభక్తుడు	"	10-0-0
పులిపాక నరసింహారావుగారు	"	1-0-0
లైసాని కోటయ్యగారు	"	1-0-0
నందిపాటి పుల్లయ్యగారు	"	1-0-0
వేదాంతం మార్యభగవానులుగారు	"	4-0-0
వల్లూరు కోశేశ్వరరావుగారు	"	1-0-0
గ్రామమొత్తమీద సమర్పించినది	కావూరు	116-0-0
కూచిభాట్ల సాంబయ్యగారు	రాంభాట్లపాలెం	10-0-0
శేషభక్తుడు	"	1-0-0
మాచర్ల లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
గోవాడ రంగనాయకులుగారు	మాచవరం	10-0-0
ఎండ్లూరు వెదవీరయ్యగారు	"	5-0-0
గుంటూరు అమృతరామయ్యగారు	"	5-0-0
అలపర్తి రత్నమ్మగారు	"	2-0-0
గుంటూరు లక్ష్మీనారాయణగారు	"	10-0-0
నారాయణం వెంకటాచార్యులుగారు	"	2-0-0
వెలగా వీరయ్యగారు	"	2-0-0
ములుకుడుటి రామచంద్రయ్యగారు	"	1-0-0
బండ్లమూడి వెంకటరమణయ్యగారు	"	1-0-0
" వెంకట కృష్ణయ్యగారు	"	1-0-0
గోవాడ శివారామయ్యగారు	"	2-0-0
వెలగా నల్లకోటయ్యగారి కు	}	2-0-0
వెంకయ్యగారు		
ఎండ్లూరి శ్రీరామయ్యగారు	"	1-0-0
శేషిండ్ల పానకాలుగారు	"	1-0-0
" నాగయ్యగారు	"	1-0-0
చెరుకుపాక బాపయ్యగారు	"	1-0-0
యండ్లూరి జగన్నాథయ్యగారు	"	5-0-0
వెలగా నల్లకోటయ్యగారు	"	2-0-0
వెలగా శేషయ్యగారు	"	1-0-0
ఒకటి రామకృష్ణయ్యగారు	యాజిరి	5-0-0
" కృష్ణయ్యగారు	"	2-0-0
చంద్రమూర్తి భుజంగరావుగారు	"	1-0-0
" వెంకటప్పయ్యగారు	"	1-0-0
ఒకటి శ్రీనివాసరావుగారు	"	2-0-0
గూడూరు మల్లయ్యగారు	"	2-0-0
చంద్రమూర్తి గణేశ్వరారాయణగారు	"	1-0-0
అప్పారావుల అంజయ్యగారు	"	1-0-0
ధర్మిప్రోలు నరసింహంగారు	"	0-8-0
ఒకటి మండరయ్యగారు	"	1-0-0
ఒకటి నారాయణయ్యగారు	"	1-0-0
పరిమి వెంకటసుబ్బయ్యగారు	"	0-8-0
చిలరవనూళ్లు	మాచవరం	6-10-0
శేషిండ్ల వెంకయ్యగారు	"	1-0-0
మంలేన లక్ష్మీపతిరాజుగారు	బుద్దాం	20-0-0
" శివరామరాజుగారి కో	}	2-0-0
సుబ్బరాజుగారు		
" జానకిరామరాజుగారి కో		
నరసరాజుగారు	"	1-0-0
" వెంకట్రాజుగారు	"	1-0-0
" లక్ష్మీపతిరాజుగారు	"	1-0-0
" చిన్న నాగరాజుగారు	"	5-0-0
వడ్లూరి నారాయణగారు	"	1-0-0
బొమ్మిశెట్టి పోతయ్యగారు	"	1-0-0
యంబలూరి శివారామయ్యగారు	"	2-0-0
మంలేన వెంకటనరసరాజుగారి కో	}	1-0-0
వెంకటపతిరాజుగారు		
వెనుమత్త నర్సరాజుగారు	"	10-0-0
" వెంకట్రాజుగారు	"	4-0-0
మంలేన నర్సరాజుగారి కో ముబ్బ	}	3-0-0
రాజుగారు		
" వెంకటపతిరాజుగారు	"	3-0-0
" రామరాజుగారు	"	3-0-0
" నాగరాజుగారు	"	15-0-0
" బాపిరాజుగారి కో వెంకట	}	1-0-0
పతిరాజుగారు		
" వెంకట్రాజుగారు	"	3-0-0
" వెదనాగ రాజుగారి కో	}	4-0-0
సుబ్బరాజుగారు		
" రామరాజుగారు	"	1-0-0
చిల్లరవనూళ్లు	"	2-0-0
ఇసుకపల్లి కృష్ణావధానులుగారు మంలేనవారి పాలెం	"	0-2-0
దండు సుందరయ్యయ్యగారు	"	1-0-0
అమరా నాగభూషణంగారు	"	1-0-0
" వెంకయ్యగారు	"	1-0-0
మంలేన వెదనుబ్బయ్యగారు	"	4-0-0
ఒక శేషభక్తుడు	"	2-0-0
మంలేన సుబ్బరాజుగారి కో వెంక	}	1-0-0
ట్రాజుగారు		
దొంతిబోయిన వెంకన్నగారు	"	1-0-0
మంలేన నూర్యనారాయణరాజుగారు భాగీపాలెం	"	15-0-0
" శివరామరాజుగారు	"	15-0-0
మాచవరూడి వెదనాగరాజుగారు	"	15-0-0
దగ్గిరాల కామయ్యగారు	"	4-0-0
దెందులూరి శివరామరాజుగారు	"	4-0-0

మంత్రిన చివరికి పరిరాజుగారు	10-0-0	,,	వెంకటసుబ్బయ్యగారు	10-0-0
,, పెదబాపిరాజుగారి కొ	6-0-0	,,	,, నరసయ్యగారు	6-0-0
,, వెంకట్రాజుగారు	5-0-0	,,	,, లింగయ్యగారు	15-0-0
,, బాపిరాజుగారు	10-0-0	,,	,, మోపిదేవి రమణయ్యగారు	2-0-0
,, శివరామరాజుగారు	2-0-0	,,	,, వెంకటేశ్వరయ్యగారు	1-0-0
,, దండనరసరాజుగారు	1-0-0	,,	,, పుల్లయ్యగారు	1-0-0
,, మంత్రిన కృష్ణరాజుగారి కొ నర్స	3-0-0	,,	,, వెంకటకృష్ణయ్యగారు	2-0-0
,, రాజుగారు	5-0-0	,,	,, వెంకట్రామయ్యగారు	2-0-0
,, కొత్తపల్లి చెంచరాజుగారు	5-0-0	,,	,, యెలవంచి లక్ష్మయ్యగారు	2-0-0
,, మంత్రిన వెంకట్రామరాజుగారి కొ	5-0-0	,,	,, మైనేని వెంకటరత్నం రాఘవయ్యగారు	2-0-0
,, రామరాజుగారు	1-0-0	,,	,, రాఘవయ్యగారు	2-0-0
,, కూసుమూడి సుబ్బరాజుగారు	1-0-0	,,	,, వెంకటసుబ్బయ్యగారు	6-0-0
,, మంత్రిన కృష్ణరాజుగారి కొ శివ	1-0-0	,,	,, కృష్ణయ్యగారు	1-0-0
,, రామరాజుగారు	2-0-0	,,	,, నిమ్మగడ్డ శ్రీరామయ్యగారు	0-8-0
,, పెనుమత్స్య లక్ష్మీనరసరాజుగారు	2-0-0	,,	,, కృష్ణమూర్తిగారు	0-8-0
,, దొండుపూడి శివరామరాజుగారికుటుంబము	11-0-0	,,	,, పిమ్మబోయిన నరసింహం గారు	2-0-0
,, గ్రామము త్రొవ్వినది	29-0-0	,,	,, కుడితిపూడి వీరయ్యగారు	10-0-0
,, కోట సురవయ్యగారు	4-0-0	,,	,, గొల్లపాలెం చిల్లరవనమాల	1-4-0
,, వేడింటి రంగచార్యులుగారు	4-0-0	,,	,, పాడిల వీరయ్యగారు	10-0-0
,, మైనేని వెంకట్రామయ్యగారు	80-0-0	,,	,, రత్నయ్యగారు	4-0-0
,, వార్ల రామయ్యగారు	2-0-0	,,	,, పుల్లయ్యగారు	2-0-0
,, వేదాల లక్ష్మీనారాయణులుగారు	1-0-0	,,	,, వరదయ్యగారి వల్లెరా	6-0-0
,, చిన్న నవరత్నము 2-కి అమ్మకం	1-0-0	,,	,, బొమ్మిడి శివరామయ్యగారు	8-0-0
,, జమగా పెచ్చురాబడినబాపతు	2-0-0	,,	,, రామరామయ్యగారు	1-0-0
,, నంబూరి అంజయ్యగారు	2-0-0	,,	,, ఆనిమళ్ళ శివరామయ్యగారు	1-0-0
,, చెరుకుపల్లి శ్రీరామయ్యగారు	10-0-0	,,	,, చామరీ సాంబయ్యగారు	1-0-0
,, శిష్టా వెంకటప్పయ్యగారు	2-0-0	,,	,, మంత్రిన కృష్ణరాజుగారు	1-0-0
,, గంగాధరశాస్త్రిగారు	2-0-0	,,	,, అనిమళ్ళ వెంకటేశ్వరం, వలక్కుమ్మ	2-0-0
,, సాక్షి సోమరాజులుగారు	2-0-0	,,	,, వివాహకట్టుం	2-0-0
,, సుబ్బయ్యగారు	10-0-0	,,	,, ఇద్దరు దేశభక్తులు కలిసి	2-0-0
,, సుబ్బయ్యగారు	1-0-0	,,	,, అలపాటి సుబ్బరావు, జడుగు సుబ్బ	10-0-0
,, కటిక నేని వెంకట నామమంతిరావుగారు	10-0-0	,,	,, రావుగారు	10-0-0
,, చిలుకూరి లింగయ్యగారు	10-0-0	,,	,, పీతా తిరుమలయ్యగారు	1-0-0
,, రామయ్యగారు	4-0-0	,,	,, నిజాంపట్నం దండయ్యగారు	2-0-0
,, పానుగంటి వెంకటప్పారావుగారు	1-0-0	,,	,, ఆలమూరి వెంకటప్పయ్యగారు	2-0-0
,, తూనుగుంట నరసింహంగారు	1-0-0	,,	,, శిష్టా శివరామంబ సేయులుగారు	2-0-0
,, వోగిబోయిన సుబ్బారాయుడుగారు	1-0-0	,,	,, బాలయ్యగారు	2-0-0
,, యిందేటి స్వామిగారు	0-8-0	,,	,, తూనుగుంట వెంకటప్పగారు	1-0-0
,, దేవరపల్లి భద్రయ్యగారు	1-0-0	,,	,, వేడి కొటయ్యగారు	1-0-0
,, దబ్బకూటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు	1-0-0	,,	,, నాళం అంజయ్యగారు	2-0-0
,, బోడి చినరామస్వామిగారు	1-0-0	,,	,, ఒక దేశభక్తిమాని	0-8-0
,, చేతపూడి కొటిలింగంగారు	2-0-0	,,	,, పల్లపాతు వెంకటరత్నంగారు	2-0-0
,, రావు లక్ష్మయ్యగారు	2-0-0	,,	,, కొల్లిపర అంజయ్యగారు	2-0-0
,, పాలాటి కొంతయ్యగారు	1-0-0	,,	,, పాతూరి సత్యనారాయణగారి వల్లెరాలు	2-0-0
,, కస్తూరి వెంకటసరస్వయ్యగారు	4-0-0	,,	,, జనస్వామి శంకరయ్యగారు	8-0-0
,, ఒక దేశభక్తుడు	2-0-0	,,	,, కాజ కొండరామయ్యగారు	5-0-0
,, పులిగడ్డ నందిరాజుగారు	1-0-0	,,	,, గ్రామంపూడి యిచ్చిడి	2-0-0
,, గుర్రం వెంకటరత్నంగారు	1-0-0	,,	,, నల్లూరు వెంకటప్పశాచార్యులుగారు	2-0-0
,, పాన్నూరు బాపయ్యగారు	1-0-0	,,	,, గుడిమిళ్ళ వెంకటలక్ష్మీశాచార్యులు	0-4-0
,, గుర్రం సుబ్బారాయుడుగారు	1-0-0	,,	,, గారు	0-4-0
,, పూటుకూరి బాపయ్యగారు	1-0-0	,,	,, తిరుమలై కాంధూరియచ్చిరామానుజా	0-4-0
,, దేశభక్తుడు	1-0-0	,,	,, చార్యులుగారు	0-4-0
,, దుగ్గిరాల పున్నయ్యగారు	1-0-0	,,	,, సుమ్రాల తిరువెంగళాచార్యులుగారు	0-8-0
,, యల్లాప్రగడ శివరామశర్మగారు	1-0-0	,,	,, వేదాల శివరామాచార్యులుగారు	0-2-0
,, శేషగిరిరావుగారు	1-0-0	,,	,, ఒక దేశభక్తుడు	25-0-0
,, చావలి వెంకటప్పయ్యగారు	4-0-0	,,	,, పేరంకెట్టి రామస్వామిగారు	1-0-0
,, దుగ్గిరాల శివరామయ్యగారు	4-0-0	,,	,, అంబటి లక్ష్మయ్యగారు	1-0-0
,, వేదెండ్ల అంజయ్యగారు	8-0-0	,,	,, ముమ్మల నేని సుబ్బయ్యగారు	1-0-0
,, వెంకటసుబ్బయ్యగారు	10-0-0	,,	,, భూమయ్యగారు	1-0-0
,, తూనుగుంట వెంకటరత్నంగారు	20-0-0	,,	,, దేశభక్తునికి దొరికింది	2-0-0
,, గ్రామమెత్తిన మీద సమర్పించినది	10-0-0	,,	,, మోటూరు లక్ష్మయ్యగారు	10-0-0
,, గ్రామము త్రొవ్వినది	22-0-0	,,	,, వెంకట్రామయ్యగారు	8-0-0
,, దేశభక్తుడు	2-0-0	,,	,, వెంకటసుబ్బయ్యగారు	10-0-0
,, వెంకట్రాడి వెంకటయ్యగారి రామ	2-0-0	,,	,, పండా వేమయ్యగారు	2-0-0
,, య్యగారు	2-0-0	,,	,, వ్రేపల్లె వెంకటయ్యగారు	20-0-0
,, వెంకట్రాడి పట్టయ్యగారు	4-0-0	,,	,, రాజేపల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారి వల్లెరా	9-0-0
,, వెంకటరత్నంవల్లెరా	1-0-0	,,		
,, గంగరాజు వెంకటసుబ్బయ్యగారు		,,		
,, కాంకగూడి కాంకయ్యగారు		,,		

నల్లూరు గ్రామంలో బాపివనాలు	2-0-0
వేముల వెంకటప్పయ్యగారు	8-0-0
చెదలవాడి నాయుడమ్మగారు	2-0-0
,, శ్రీరామయ్యగారు	1-67 0-0
మొత్తం	27.6 24.
మకాం, రేపల్లె	మూచిరాజు రామయ్యగారు,
27.6 24.	తాలూకా సంఘకార్యదర్శి.
బాపట్ల తాలూకాలో నివాహకట్టుం బాపతు	గుళ్ళపల్లి
కృష్ణయ్యగారిద్వారా వనూలుకాబడి మావద్దకు జమ	
రాబడిన పద్దుల వివరం.	
కాతాలక్ష్మీరా రాయణగారుకొమా	ఇటికంపాడు 2-0-0
రుని వివాహకాలమందు	
గళ్ళపల్లి దక్షిణామూర్తిగారు చెల్లెలి	
వివాహ సమయమందు	1-0-0
ధారా సూర్యరాయణగారు	20-0-0
వల్లూరి వెంకటేశ్వరయ్యగారుకొమా	బాపట్ల 10-0-0
రుని వివాహసమయమందు	
మొత్తం.	32-0-0
అంతు మొత్తము 1100.0-0	అంతు నిన్నటిదినము వనూలు
క్రింద ప్రచురించబడి యున్నది.	
మకాం, రేపల్లె	మూ రామయ్యగారి.
27.6 24.	తాలూకా సంఘకార్యదర్శి.

చెన్నపురిలో ఖదరు ప్రచారము

విద్యార్థులకు విన్నపము

కే. భావ్యం, వి. పి. కృష్ణమూర్తిగారి లిట్టువాయు

చున్నారు:—

ఖదరు ఒకటియే భారతదేశదారిద్ర్యమును పోగొట్టు

ననియు స్వయంసహాయముగ నుండునట్లు జేయుననియు పో

యిన ఆత్మగౌరవమును మరల నిలుపగలవనియునిస్సం దేహముగ

స్థిరపరుపబడినపుడు మనకండ్లయెరుటనింకను చెన్నపట్టణములో

విదేశవస్త్రముల గట్టుకొని దేశీయతయోగ్యమును నిర్లక్ష్య

ముతో జూచుట చాలదురదృష్ట మనవలయును.

చారిత్రాత్మకముగ బెజవాడ కార్యవిధానమును నిర్మిం

చి మాడుసంతోషములు గడచినవి. ఖదరు వ్యాపకమునుగూర్చి

యెన్నియోగ్రంథములు వ్రాయబడినవి. ఖదరుకొసము మహా

త్ముడు తన సర్వస్వమును త్యాగముజేసెను. 1921 లో తమిళ

నాడులో పర్యటనము జేసినపుడు తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి,

మధురజిల్లాలలో పెద్దపెద్ద ఖరీదులుగల గుడ్డలను కట్టుకొన్న

వారిని జూచినపుడు ఆయనకడుపు తరుక్కొనిపోయి అంగవ

స్త్రమును గట్టుకొన తీర్చుకొనుకొనెను. బెంగాలులో డాక్ట

రు పి. సి. రాయగారుచేసిన మహాత్మాగ్యమును జూడడు.

ఆయన యె వ రి స హ య ము ను లే కు ం డ నే

యిప్పటి కొకసంవత్సరము నుండి యు ను బె ం గా లు

లో కరవున్న ప్రదేశములలో రాటమును ప్రధానముజేసి మహా

ద్భుత నేపజేయుచుండెను. ఈమధ్యనే ఒకసభలో సుపన్యసిం

చుచు విదేశవస్త్రములు కట్టుకొనినవారికి దండప్రణామంబు

లాచరించి ఖదరు సుపయోగింపవలసినదని వారిని బ్రతిమాలు

కొనెను. అంతటివృద్ధు తనకు ప్రత్యేకాభిమానముగల రసాయన

కాస్త్రమునువదిలి యంత మహాత్మాగ్యమును జేయుచుండ మీ

వనసులు కరుగలేదా? కొందరకు ఖదరన్నభయము. మరికొంద

రు యేయెండకాగొడుగుబట్టుచు పిల్లప్రకారము బూటకముగ

నుందురు. భారతదేశములో ప్రతివారును యీపనిని యధా

శక్తి జేయవలెనని కోరినపుడు కొంతవరకు తమతమ సౌకర్య

ములను అలవాటులను త్యాగము జేయవలెను.

ఇకను కోర్టులును కాలేజీలును తెరువవలెను. కావున

యిదివరలో లేకున్నయెడల యికనైనను యీ సంవత్సరమునకు

కావలసిన గుడ్డలను ఖదరుప్రచారమునకు తోడ్పడవచ్చునని

మేము విన్నవించుచున్నాము. ఈమాత్రము గోరుట యెక్కువా?

కానని తలచెదము.

పాట్లు మోకోర్పు ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు సర్

డానను మిల్లుగారు ఇంగ్లండునకు పోవుటకై జూలై మాడవ

లేదిన పాట్లునుండి బొంబాయికి ప్రయాణమైరి.

సాహిత్య వార్తలు

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము :— రేపు సా||గొ|| 5.30 లకు స్కూల్ పేటలో వావిళ్లవారి ముద్రాక్షరశాలయందు దైవప్రార్థన గావింపబడున.

మెయిలుబండ్లు ఆలస్యము — బేసిమిట్టి రైల్వేపాయింట్ నున్న రాత్రి చెడిపోవుచే రాత్రి 7 గంటలకు పిమ్మట చెన్నపురినుండి బయలుదేరు బండ్లన్నియు ఒకగంట ఆలస్యముగ పొయెను కలకత్తా బొంబాయి బెంగళూరు మెయిలు ఒకగంట ఆలస్యముగ బయలుదేరెను

ఉన్నబోద్యోగుల మార్పులు — విద్యుత్ పాద్రమెంటు క్లెరిక్ లింగ పనిచేయుచున్న పి.టి. శ్రీనివాసచారిగారు లేగారికి చార్జి ఇచ్చి రెవిన్యూ డి.పార్ట్ మెంటు అండరు క్లెరిక్ లింగ నుండెదరు రెవిన్యూ డి.పార్ట్ మెంటు అండరు క్లెరిక్ లింగ నున్న ఎస్.ఆనంద్ ఈనాడు తిరుచినాపల్లి స్పెషలైజింగ్ సెటిల్మెంటు అఫీసరుగ మార్పుబడిరి

ఒక సవరణ — బొంబాయి హైకోర్టు నాలుగు నెం 711/1922 ప్రకటనలో పేరూరి కృష్ణకృష్ణయ్య, పేరూరి నూర్యప్రకాశము వీరువురికి రెండు దిగువ ప్రచరించుటకు బదులు పేరూరి కృష్ణకృష్ణయ్యగారి పేరుమాత్రము ప్రచరింపబడినది పేరూరి నూర్యప్రకాశం పేరుగూడ కలదని మా ప్రతికాపాతకమహాశయులు తెలిసికొన ప్రార్థితులు

ఒక కుట్రవాడు కనిపించుచుండుట — 15 సంవత్సరముల వయసు, ఎర్రచాయ, సామాన్యపు ఒడ్డు పొడుగు కలిగిన వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి సొదరుడగు వద్దూరి నుండర రామమూర్తిగారు చదువుకొనుటకై భీమునిపట్నమును వెళ్లిరి గాన్తీమరల అతడు కనుపడలేదు విశాఖపట్నంలో యున్నట్లు తెలియుచున్నది బాడపమైన తెలిసిన రెండు తక్షణమే తెలుపవలయునని రాజమహేంద్రవరమునుండి మద్దూరి శివరామ కృష్ణయ్యగారు తంలివార్తవంపుచున్నారు.

తక్కువ కొలతలకు శిక్ష — తక్కువ కొలతలకు పయోగించెనను నేరముపై నారాయణ అనునొక పాలవానికి నేడు బార్లిట్రను పోలీసుకోర్టులో బా|| సా|| మహమ్మదు లోడిగారు శిక్షవిధించిరి. ముద్దాయి కొలతకై తన ఆండర్సను పీడియిన దుకాణమున మే 18 వ తేదీనాడు ముద్రలని ఒక 1/2 పడి నంచు నెను. ఆ 1/2 కొలత 1 పడి తక్కువ నుండెను. ముద్దాయి తనతప్పు నంగీకరించెను మేజిస్ట్రేటు ఆతనికి రూ 25 ల జూర్మానా విధించెను.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు కాంగ్రెసు — చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ యాజమాన్యమునను కిలా ఫతుకమిట్టి, తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యముల యాజమాన్యమునను 5 వ తేదీ శనివారం సాయంత్రము 6 గంటలకు యాజమాన్యంలో మాణిక్యచెట్టిపిడిలోనికొక బహిరంగసభ జరుగును ఆసభలో వి.ఎల్.కాశ్రీయం. కె.అచార్య పి.ఎం. ఆదికేశవులు నాయకులు, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, జయవేలు, యస్. సత్యమూర్తి, యస్. ఎ. సావీత్రమ్మ, జి.సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టిగారలు కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసు సభ్యులు జేరుటను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు ఆదివారము చక్రయ్యగారి అధ్యక్షత్వమున బలపరచెదరని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు

కార్పొరేషను ఆసుపత్రుల మార్పులు — మెడికలు రిజిస్ట్రారు-వాక్సీసేటరు ఆఫీసును కార్పొరేషను వైద్యశాలయ నె 6 వ మురప్ప మొదలిపిడి, నంగంబాకంలో నె 11 నోరి వీరాసామి అయ్యరువిధికి మార్పుడెను
28-30 డిజనల మెడికలు రిజిస్ట్రారు వాక్సీసేటరు ఆఫీసును కచ్చేరికోడ్డు రాయసేట హైకోర్టు ఇంక్షనునుండి 89-92 కచ్చేరికోడ్డు మైలాపూరుకు మార్పుడెను.
ఇప్పుడు మరల క్రొత్తగా వైద్యసహాయుడు జేయుటకై జులై 1 నుండియు రాయపురములో నెం 87 నూర్యనారాయణచెట్టిపిడి లోను పురుషాకంలో నెం 869 క్రైక్రాఫ్టు రోడ్డులోను మైలాపూరులో 89-92 కచ్చేరికోడ్డునుండును వైద్యశాలలు యేర్పరుపబడెనని కార్పొరేషను హెల్తు ఆఫీసరు గారు తెలుపుచున్నారు.

వార్తలు

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహసందర్శమున జాలై మూడవ తేదీన 17 మంది సత్యాగ్రహులు అరెస్టుచెయబడిరి.

జాన్సి సెషన్సుజడ్జి యగు బేల్ గారు స్టాన్లెయ్ రెజిమెంటుకు చేరిన ప్రైవేటు లిప్టెంట్ గారికి 6 సంవత్సరముల శిక్ష ప్రైవేటు హాబ్సు గారికి 5 సంవత్సరముల శిక్ష విధించిరి. ఐ.పి.సి 376 క్షే. ను ననుసరించి శిక్షవిధింపబడెను మూడవ నిందితు డను ప్రైవేటు కింగుగారు ఆప్రావరు అయిరి

ఒక తెలుగుబాలుని అక్రమముగ నిర్బంధించినందులకు సభ ఇన్స్పెక్టరు డాసనుగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష, ఒక కాన్స్టేబులుకు 6 మాసముల శిక్ష రంగూను సబ్ డివిజనులు మాజిస్ట్రేటుగారు విధించిరి అప్పిలచేయడగా హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిసు బ్రాహ్మగారు ఈ శిక్షలను రద్దుచేసిరి.

మోరనూరు నీలంబూరు రైల్వేకు సంబంధించిన పనులు ప్రారంభమైనవి. యస్. వి. ఆర్. ఛీఫ్ ఇంజనీయరుగారు నీలంబూరులో అన్ని పనులు తనిఖీచేయుచున్నారు. ఈ కాంట్రాక్టు పనిని ప్రభుత్వమువారే చేయుచున్నారు 800 మంది మాపిల ఖయదీలు ఈపని చేయుటకై నియమింపబడెదరు

రంగూను, జాలై 3 — జలవిహార స్టీమరు మార్పులకు అనుకూలము పార్కుగారు ధైర్యసాహసములతో ఒక చిన్న పడవ నుండి మువ్వరుని రక్షించిరి. వీరికి గవర్నరుగారు ఒక బంగారు గడియారమును బహుమానముగ పంపిరి. పోస్టు ఆఫీసరు కమాండరు వై బర్మగారు వీరి ధైర్యసాహసములను బాగాడి ఆగడియారము నొసగిరి (ఆ. ప్రె.)

బర్మాగవర్షులు

రంగూను జాలై 3 — మెయింయోనుండి బయలుదేరి ఇల్లి యేర్పాటును గవర్నరుగారు మార్చుకొనిరి మెయింయో నుండి 7 వ తేదీ బయలుదేరి రంగూనుకు 8 వ తేదీకి వచ్చుటకు బదులుగా గవర్నరుగారు యిప్పుడు మెయింయోనుండి 14 వ తేదీనబయలుదేరి రంగూనుకు 15 వ తేదీకి వత్తురు (ఆ. ప్రె.)

ఒక ఇకకంటాక్స్ కేసు

పాట్నా, జాలయి 3 — బాగ్మనులకు రైసెన్సు ఇచ్చుటచే నచ్చు ఆదాయముపై ఆదాయపుపన్ను విధింపవచ్చునా అనువిషయమై నేటిదినము పాట్నా హైకోర్టునుండు తీర్పుచెప్పబడెను. జూరియరాజుకు రిలక్షులు పంపెటిరాజుకు లక్ష ఇల్లు ఆదాయము వచ్చుచుండెను. ఈ ఆదాయముపై ఆదాయపుపన్ను విధించుకూడదని హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పిరి.

బెంగాలు జిల్లాబోర్డుల సభ

కలకత్తాలో ప్రభుత్వభవనమున సమావేశమై వంగరాష్ట్రపు జిల్లాబోర్డుల మహాసభ జులై 3 వ తేదీన అంతమొందెను. 6 వ తేదీయ కలాఅజారు జ్యరములను అణచువిషయమై చర్చ అధికముగ జరిగెను. ఇందులకు ప్రభుత్వ సహాయము అవసరమని తీర్మానింపబడెను. మలేరియా జ్వరము వ్యాపింపకుండ ప్రయత్నించుటకై కో-ఆపరేటుపు సంఘముల స్థాపింపవలయుననియు ఇందుకు జిల్లాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారు 5 లక్షల గ్రాంటు ఇవ్వవలయునని తీర్మానింపబడెను కలాఅజారును అణచుటకు 6 లక్షల గ్రాంటు ప్రభుత్వమువారు ఇవ్వవలయునని మరియొక తీర్మానము గావింపబడెను

వినాయకి దామోదర సావర్కరు గారికి

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మొసంగవలెను
బొంబాయి జులై 1 — పూనాలో జరుగనున్న వచ్చే బొంబాయి కాంగ్రెసులో యీక్రింది తీర్మానము నుపపాదించుటకు డాక్టర్. యం. బి. వేల్కరు యం. యల్. సి. (దక్షిణ బొంబాయి) గారు నెలవును పొందిరి — “వినాయక దామోదర సావర్కరుగారిని విడుదల చేయునప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఉంచిన నిబంధములను తొలగించి వారికి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మొసంగవలసినదని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిథిలము చేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వైకంఠత్యాగహము

3 వ తేదీ చర్యలు

సత్యాగ్రహీలు మామూలుగా వెల్లిరి. పశ్చిమవీధిని హిందువు లెప్పటివలెనే అడ్డుపెట్టిరి ఉత్తరపువీధిని పోలీసువారిక రాట్టమును లాగివేసిరి.

“పూర్వాచారపరాయణుల వలంటియు దౌర్జన్యము చేయకూడదు” అని వారి నాయకులు కరపత్రములను ప్రకటించిరి. వారు 6 వ తేదీని మరల సభిచేసి కర్తవ్యమును నిర్ణయించెదరు “దౌర్జన్య మొనరింపము హింసాత్మకమును సనాతనములను నాచారములను అతిక్రమింపము” అని (నాయబడిన పత్రములపై) హిందువులు వలంటిరలచే సంతకములు చెయించుచున్నారు. అట్లు సంతకములు చేసిన వలంటిరులు తికరా యా దౌర్జన్యమును పరిత్యజింపవలెను. భవమును జనసహాయమును కావలెనని హిందూనాయకులుగూడ ప్రకటించిరి

కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహసంఘమువారిలోగా రాష్ట్రము నందంతటను ప్రచారము చేయుచున్నారు

మయనాడు స్త్రీలును ఎజవాధార్మికులును సత్యాగ్రహ నిధికి ధనసహాయముచేసిరి.

వైకం, పెల్లెల్లితాలూకాలనుండి 2000 మంది ఎజవాలును పులయాలను మహారాజావారికి మహాజయపంపిరి దేవాలము వీధులవెంట నిమ్మబాతులు నడుచుకూడెదరు నిరోధమును తొలగింపవలెనని కోరిరి. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు)

అకాలీసమస్య

సర్దారు రాజసింగుగారి ప్రకటన

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి సంబంధించిన, అకాలీ సమస్యను పరిష్కరించుటకై పాటుపడుచున్న సర్దారు రాజసింగుగారికింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి — రాజసింగుగారికి గావింపబడు ప్రయత్నములు అకాలీయొక్క గాని ప్రభుత్వము వారియొక్క గాని ప్రతిష్టకు లోటుకలుగజేయుచున్నదని తలచుకూడదు. ఇట్లు దురభిప్రాయపడక సరసముగ ప్రవర్తించుచున్న సర్ విలియం బర్మపుడుగారిని ప్రభుత్వప్రధానకార్యదర్శియు క్రేకుగారిని ఆభివందించుచున్నాను. రాత్రిప్రయత్నములు సఫలము కాలేదు గాని ఇందులకు అకాలీలవైఖరి కారణమని చెప్పుటకు మీరేదు ఈ క్లిష్టసమస్య నీవిధమున పరిష్కరింపవలయునని ప్రభుత్వమువారికిను నిర్ణయించుకొననందులకు చింతిల్లుచున్నాను. ఈ విషయమై అన్ని వివరములను ప్రజలకు తెలుపుట అవసరము ఇది ప్రభుత్వధర్మము. ప్రభుత్వము వారి కింకను కొంత అవకాశ మిచ్చెను అప్పటికి వారేమియు చేయుచున్నారో మణిసంఘము అన్ని వివరములను ప్రకటించుట అవసరమును. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయసంఘటనలు

డాక్టరు కీచలూగారు

మహమ్మదీయసంఘటనలను నేర్పరుచుటకు గూర్చి శిల్పికి వెల్లివచ్చిన పిమ్మట డాక్టరు కీచలూగారికి చాల గ్రామ్యము కలిగినది “భారత భిలాఫతు కార్యసంఘమువారే యీవిషయమున పనిచేయుటకు నిర్ణయింపండిరి వారు దీనిని గూర్చి ప్రకటనలను పంపెదరు భిలాఫతుసంఘమువారి అపర గ్రాంధనే మహమ్మదీయ సంఘటన మేర్పరుపబడును అందు అన్ని పక్షములవారునుగూడ చేరవచ్చును” అని కీచలూగారు తెలిపిరి అమృతీసరు భిలాఫతుసంఘమువారు రఫుడే పని ప్రారంభించిరి కొన్ని బహిరంగసభలు జరిగినవి బక్రీదు పండుగ రోజున అబ్దుల్లా మిష్కాగారి సంపాదకత్వముక్రింది ‘టూంజి’ అను ఉప పత్రిక దేశభాషలో వెలువడును దాని పద్ధతిని కీచలూగారే నిర్ణయించెదరు (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు — గవర్నరు మెంటు మెటర్నిట వైద్యశాల

ల నూపరింపెండెంటు అగు కాలనీలు హింగుప్టుగారు నిన్న రాత్రి బొంబాయికి ప్రయాణమై వెల్లిరి గిండికం ఇన్స్టట ట్యూటుకు చేరిన డాక్టరు రామకృష్ణులుగారుగూడ బొంబాయికి నిన్న రాత్రి ప్రయాణమైరి. వీరువురు ఇంగ్లండు వెళ్లెదరు యస్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు నిన్న రాత్రి రామనాథుడు ప్రయాణమై వెల్లిరి ఏ.గౌ.జి.ఎ నక్షత్రముగారు నేటిదినము యం. ప్రె. పురికి వచ్చిరి డి. ఎ. ఆర్. రామచంద్రరావుగారు ఉడక పండలమునుండి నేటిదినము ఉడకం చెన్నపురికి వచ్చిరి

నిదేశవార్తలు

ప్రాచ్యప్రతీచీదేశములు

పరస్పరసహనభావ మవసరము

విల్లింగ్డ్ ప్రభుని హాజరు

లండన్, జూలై 2:- బ్రిటిషు ఇండియా యూనియను వారు విల్లింగ్డ్ ప్రభువునకు విల్లింగ్డ్ ప్రభుత్వ విందొసగిరి. కన్నాటు ప్రభువు అధ్యక్షుల తపహించిరి.

కన్నాటు ప్రభువు విల్లింగ్డ్ ప్రభుని నులించుట

బొంబాయి మద్రాసు రాజధానులందు ఎంతయు శ్రమపడి కార్యభారమును నిర్వహించి అచట అన్ని తెగలవారిమెప్పు ముఖండి తిరిగి ఇంగ్లండుకువచ్చిన విల్లింగ్డ్ ప్రభువునకు స్వాగతమునగుచున్నాడు. ప్రజలలాభముకొరకు పీరుజేసిన వేద్యుల గ్రేటు బ్రిటనులోను ఇండియాలోను ప్రజలందరును కృతజ్ఞతను జూపుచున్నారు. ఇండియాలో అందరును అన్యోన్యముగ మెలగునటుల విల్లింగ్డ్ ప్రభువు విల్లింగ్డ్ ప్రభుత్వము ఎంతయు పాటుబడిరిని కన్నాటు ప్రభువునుడిచెను.

విల్లింగ్డ్ ప్రభుని ప్రత్యుత్తరము

నేను శ్రీమంచనలేక చేతనైన పనిని జేసితిని. ప్రాచ్య ప్రతీచీదేశీయుల రువురును నానెవనున రించినందుల కెంతయు సంతసించుచున్నాడు. భారతీయులు నన్ను ఎంతయు ఆదరించి విశ్వాసముతో ప్రవర్తించిరి. భారతదేశము నాకు స్వాగతముగ నుండెను. భారతదేశమునకు ఎంతయు కృతజ్ఞుడను. భారతీయులు ఎంతయు మర్యాదగలవారు. మాకందరకును ఎంతయు గౌరవమును జూపి మమ్ములను దయతో ఆదరించిరి. భారతీయులకును పాశ్చాత్యులకును ఒకరి నొకరు తెలిసికొని పరస్పరమైత్రని గలుగజేయుటకు బ్రిటిషు ఇండియా సంఘమువారు పూనుకొనిరి. ఇండియాలో ఉన్న కష్టములన్నిటికిని ఇదేమూలము. ఏజాలివారయినను, ఏరంగువారైనను సామ్రాజ్యమందంతటను సుహృదయముతో స్నేహముతో అందరును మెలగవలెను. మనుష్యులకు ప్రధానము యోగ్యతగాని రంగుగాదు. సామ్రాజ్యమున నెందరో జాతులవారున్నారు. పీరందఃకిని సహనావకాశముల నీయవలెను. బ్రిటిషువారును భారతీయులను వేర్వేరుజాతులవారైనను ఒకరి కొకరు ప్రతిహతులని నమ్ముజాలను. భారత దేశాభ్యుదయము నిమిత్తము ప్రాచ్యప్రతీచీదేశీయులు స్నేహముతోడను పరస్పరసహనభావముతోడను ప్రవర్తించవలెను. సామ్రాజ్యక్షేమము నిమిత్తము ప్రాచ్యులును, ప్రతీచీలును కలసి మెలసి పనిచేయుచునే యుండునుగాక యని విల్లింగ్డ్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

జర్మనీలో నైనికపరిశీలనసంఘము

జర్మనీలో నైనికపరిశీలనసంఘము సెప్టెంబరు 30 తేదీని పూర్తిజేయుటకు పరామలు అంగీకరించరనినోల్లెటు నేనాని తెలుపుచున్నాడు.

సోవియటుచీలిక

ట్రాట్స్కితో సంబంధములు.

రానున్న సందిగ్ధావస్థ.

లండన్, జూలై 3:- ఉదయ 12/5 సోవియటు త్రిమూర్తులను, ట్రాట్స్కి-గారికిని చెడనున్నదని అనుకొనుచున్నారు. ట్రాట్స్కి-గారికిని బలముగనున్నాడు. సర్వాంతర్యామియై అన్ని సభలకు పోవుచున్నాడు. సభలకు పిలిచినను పిలువకున్నను పోవుచున్నాడు. పూర్వమువలెనే అందరును ఇతనినియందు అనురాగముగ నున్నాడు. బ్రహ్మరథముగ బట్టుచున్నాడు. ఆయన యుపన్యాసములను ప్రకటించకపోవుటచే ఆయనకు చింతలేదు. తనను ఇంతకాలమునుండి న్యూనతపరచుచున్న కేంద్రప్రభుత్వసంఘమువారిపై కసి దీర్చుకొననున్నాడు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ అధ్యక్షుడవడివి.

మకోడోగారికి గవర్నరు స్పీచుగారికంటె ఎక్కువ అవకాశమున్నటుల గనిపించుచున్నది. కాని 2/3 బలమువచ్చునో లేకో సందియముగ నున్నది. పూర్వము లండనులో రాయబారిగనున్న డేవిస్ గారుగూడ అధ్యక్షుడవడికి ప్రయత్నించుచున్నాడు.

గృహనిర్మాణసంఘమువారి

తగవు.

ను గూర్చి బహిరంగ విచారణ సత్వేదనని కార్మిక మంత్రి తెలియజేసెను.

విచారణ జరుగువరకు యజమానులు పనివాండ్రును లోపలికి రానియకుండ జేయుట నాపుజేసిరి.

సామ్రాజ్య వాదజ్యనభ

ఇంగ్లీషీయులు విప్లవేను

లండన్, జూలై 3:- సామ్రాజ్యసభా తీర్మానములను అంగీకరింపకపోవుట విచారకరము. ప్రస్తుతము స్వేచ్ఛానర్తకమునే బ్రిటను ఆచూకించినది. ఆదాయమునిమిత్తము క్రొత్తపన్నును విధింపవలసివచ్చిన మందు మనవారికి సోకర్యమును కలుగజేయవలెను. పన్నులు ఇప్పుడున్నను, ముందెన్నడో యున్నను సామ్రాజ్యము స్వయంసహాయముమీద ఆదారపడవలెను. ఇది నెరవేరుటకు సర్వవిధముల తోడ్పడవలెను.

ఇదివరలో సామ్రాజ్యసభకు బోయినవారి పుడు అధికారమునలేదు. కాని సామ్రాజ్యము పోవుననుభయము ఉత్తేజి. ఉత్తేజాటకము. కొందరవిజేతులు తమరినితామే నమ్ముజాలనివారు కొందరు దక్షిణాఫ్రికా ఎన్నికలయినపిదప సామ్రాజ్యము నుండి దక్షిణాఫ్రికా విడిపోవుననిరి. కాని ఎన్నికలయినపిదప దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్య వికృతము ముఖ్యమగుననుభవంలో ప్రభుత్వము మారినంతమాత్రాన వ్యత్యాసముండదని తెలియజేసిరిని భావముగా రనిరి.

ప్రాపంచిక వైమానికతపాలు న్యాయార్థము స్వాగ్రాహకానిస్కోనుండి వచ్చినది.

మెక్లారన్ వైమానికము మృంగుపేకు బయలుదేరెను.

ఎవరెప్పువర్యతమును శిఖరమును కేరితీరెదమని ఇది త్వరలోనే జరుగుననియు సర్ ప్యాన్సిన్ ఎంగహాజ్ చెందుగారనిరి.

లండన్ నష్టపరిహార సమస్య

మిశ్రమండలియునై టెడ్ స్టేట్సు పాల్గొనును

లండన్, జూలై 3:- లండనులో 18 తేదీని జరుగు సభకు ప్రాంసు, బెల్జియము, ఇటలీ, జపానువారు పోవుటకు ఆహ్వానమునంగీకరించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారుగూడ ఇంకొకవిధముగ ఆహ్వానమును నంగీకరించిరి. నష్టపరిహారము లందు సంబంధమున్న వారందరును సభకుపోవుట కవకాశముండవలెను. కాని ఆహ్వానమునంపు సమస్య ఇంకను తేలలేదు. డొమినియనులకు ఆహ్వానమునంపువిషయమునుగూడ ఆలోచించుచున్నాడు.

ఇంగ్లీషుభానులు ఇనుపదారి

అక్కరలేదనుటచే నై సంఘమువారు ఆశాభంగులైరి. ఈ విషయమై బహిరంగ విచారణ సత్వేదనను చున్నారు. కామన్సు, ప్రభువుల సంయుక్త సంఘము నొకదాని నేర్పరచి విచారించవలెననుచున్నారు. 1882 లో ల్యాండ్పుడేను సంఘమువారు జేసినపనినే సాగించును. దీనికి ఆరుగురు ప్రతిహతులుగను, 4 గురు అనుహతులుగ నున్నారు.

ఆ రహస్యపుకారణము లేవో భానులు ఇనుపదారిని ఆపుజేయుటకు, తెలియచేసిన లోపాలోపములున్న సవరణ చేయుటకు వీలగుననిరి.

మరణసుంకములు

ఒక్క యుద్ధములో చనిపోయినవారిమీదనే మరణసుంకములను విధించుకుంటుగాక ప్రభుత్వకార్యములో పని జేయుచు చనిపోయినవారిమీదగూడ మరణసుంకములను విధింపరాదని మ్యూనియలుగా రొకసవరణను ఆధికచట్టమునకు కామన్సుసభలో కమిటీస్టేట్లో ప్రవేశపెట్టిరి. రిపోర్టుస్టేట్లో దీనిని చర్చించెదమనుటచే మ్యూనియలుగారు తమ సవరణ నుపసంహరింపుకొనిరి.

సామ్రాజ్య వికృత

నూచించబడిన ప్రతినిధిసభ

సామ్రాజ్యసభకు అన్ని జాతుల ప్రతినిధులువచ్చి ఆలోచించుటకు వీలగునా లేదా యని కమన్సుకు ఒకసభ జేయవలెనని భావనగారు నూచించిరి. ఈ విషయమై డొమినియనులకు ఆహ్వానము లంపబడినవి. ఇది అనుమతముగ సరిగిమించిన రౌండుజేబిలసభ ఆగట్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు మాసములలో జరుగును.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు వచ్చిన ప్రతీనంతను ఆస్ట్రేలియావారు కొని క్లీవున్సుకుండులో ప్రతిపంటలు ఎక్కువచేసెద రనుచున్నారు.

హంగరీని మరల నిలబెట్టి బాగుచేయటకు లండను ఋణము పూర్తియైనది. న్యూఢూర్కులో గూడ పూర్తి అయినది.

పి. అండ్ ఓ. బ్యాంకింగు కార్పొరేషనువారు మార్చి 31 వతేదీకి నూటికి రెక్కి డివిడెండును బంచిపెట్టిరి.

ఇరాకులో ప్రమాదములు

ల్యాన్సుబరీగారి ప్రశ్న

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జూలై 2:- ఇరాకులో బాంబులకు వేయుటచే గల్గిన ప్రాణనష్టమునుగూర్చి కామన్సుసభలో ల్యాన్సుబరీగారడుగ వైమానికులు బాంబులువేయుట విచారకరమైనను చాలవరకు అల్లరులు ఆణిగినవి. లేనిచో చాల ప్రాణహానిగల్గియుండెడివని తీచిగారు బదులిడిరి. ఇటీవల ఇరాకుజాతివారు 146 గురు పురుషులను 127 స్త్రీలను పిల్లలను జంపిరనిరి. ఇవంతయు ఒకదాడిలో జరిగెననిరి. బందీలుగ జేయబడిన పురుషులు పిల్లలుగూడ చంపబడిరి. వైమానికులు బాంబులను వేయుటచే ఈదొంగదాడులు ఆగిపోయినవి. పోయిన ఐదుమాసములలోను బాంబులను రేపర్యాయములు ప్రయోగింపబడెను. అయిన పర్యాయములుగూడ అదనము ముందు రెండవర్యాయములు బాంబులను వేసెదవని హెచ్చరించిరి.

ఒకపర్యాయము మాత్రము ఇవ్వలేదు. దాడిబట్టు గుంపులుండు వచ్చికబయల్లై బాంబులను వేసిరి. కాని ఇరాకుజాతివారు దేయ పోలీసువారిని ముట్టించినపుడు మాత్రము గ్రామములోనే వేసిరి. ఒక పోలీసుఉద్యోగి ముగ్గురు మనుష్యులు చనిపోయిరి.

మెక్లారన్ వైమానికము మృంగుపేకు చేరెను.

సిన్ధూ వార్తలు

సిన్ధూ, జూలై 4:- ఇండియా ప్రభుత్వపు వాణిజ్యసభ్యుడగు సర్ ఛార్లెసు ఇన్నిసుగారు 8 వ తేదీకలకత్తాకు ప్రయాణమయ్యెదరు. 11 మొదలు 14 వ తేదీనరకు కలకత్తాలోను, యుంకురు. 15 వ తేదీ బయలుదేరి 17 వ తేదీ సిన్ధూ చేరెదరు.

ఆత్మహత్య గావించుకొన ప్రయత్నించిన ఖానుబూదరు సయ్యదు మహమ్మదుగారిస్థితి ఇంకను అపాయకరముగ నున్నది.

తెంగాలు పేదరు విల్లు కంపెనీ ఫాక్టరీవారు జేటిదినము టారిఫుబోర్డువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు ఈపరిశ్రమను రక్షణవిధాన ముండంటి అవసరమనియు, కాకతముపై దిగువతిపన్నును 15 నుండి 25 కు హెచ్చింపవలయుననియు ఆభిప్రాయ మొసగిరి.

తిరుచంగోడు రైలుకాబోర్డు మూలలో బాలురకు బహుమానములనిచ్చు ఉక్తిసము జూలై 1 వ తేదీ జరిగెను. అభివృద్ధిశాఖమంత్రి యగు గౌ. శి.జ్ఞానంపిల్లెగారు అధ్యక్షుల నవించిరి. మంత్రిగారిని ప్రశంసించుచు మూలప్రధానోపాధ్యాయుడు దీక్షోపన్యాసము గావించెను.

వైకంఠతాగ్రహము

మహాత్మునిసం దేశము

భారతాభిలషోత్సాహవశ్యకము

వైకంఠ పరిస్థితులపై మహాత్ముడు ఈవారములో నిన్ను ప్రయోగించిన ఏంస ఇండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాను:—

వైకంఠతాగ్రహము తుదియంతరమున ప్రవేశించినదని చెప్పవచ్చును. తిరువాంకూరు అధికారులు సత్యాగ్రహాలను సందాళ దయాదాక్షిణ్యములకు వదిలివేసినట్లుల వార్తాపత్రికలు ప్రచురించిన నివేదికలు ఇతరత్ర గూడ ప్రవచనపరిచినది. ఏనినే పూర్వాచారపరాయణులు చేయు ప్రతిహతకార్యము ని పెద్దపేరుపెట్టి పిలిచెదరు. భాందసత్వము తరుచుగా మంచి చెడ్డల నాలించిపడు. సంస్కర్తలకును వారికిని భేదము వారికి ప్రతిష్ఠయు ప్రజాభిప్రాయబలము నుండును. కావున సంస్కర్తలు వైర్యముతో జేయజాలని పనులను మీరు వైర్యముతో జేసెదరు.

కాని తిరువాంకూరు అధికారులవైఖరి యేదిక్కుగానకు న్నది. నిరపరాధులగుసత్యాగ్రహాలపై బహిరంగముగ పశుబలమును ప్రయోగింప జేయ వారు కుట్రజేయుచున్నారా? ప్రాణము, సాత్తును రక్షించు ప్రాథమికధర్మమునే తిరువాంకూరు వంటి మహాసంస్థానము వదిలివేసెనా? సందాళదౌర్జన్యము ఒక విధముగ మోటురకపుడుదురు. వారు శాంతినిపైనుకల కం లో సున్నముగొట్టి గ్రుడ్డివారల జేసెదరు.

కేరళ దేశమునుండి వచ్చినప్రతినిధులు ఈయుద్ధమును సమ బలమునిచ్చుచు కాంగ్రెసు తీర్మానముచేయగూడదా యని నన్ను అడిగిరి. అట్టిది నాకిష్టము లేదంటిని. వారికిగావలసినది వైతికబలమే. అడిగినంతమాత్రాన కమిటీవా రిచ్చియుండెడి వారే. వారు అధ్యక్షున కొకతీర్మానమును బంపిరి. కావున అట్టిది గావించవద్దని నిర్ణయాపరచినందులకు నేనే కారణము. కాని యొక్కడబయలుదేరిన ఉద్యమముల కక్కడివారే సహాయము జేసికొనవలయుననియు ఏవోకొన్నింటికి మాత్రము అభిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము వైతికబలము నీయవచ్చుననియు నానిశ్చయభావము. ఈసభ్యులతో మాటాడినపిదప సిక్కుల నుగూర్చిన తీర్మానములమాట వచ్చెను. నే నాతీర్మానపు చిత్తును పరిష్కరించుచుండగా మరల నాసభ్యులు ఈతీర్మానమును తయారుజేయగా ఈవిషయమై మాత్రము తగ్గగూడదాయనియడిగిరి. కాంగ్రెసుఅధివర కేసిక్కు ఉద్యమమునుబలపరచగోరిష్యవధు విడనాడెనుఅనుమానముగలుగనీయకుండ వెనుకాడజాలదనియు చెప్పితిని. ఆసభ్యులు నావాదమును ప్రశంసించజాలక పోయిరి. కానివారు నేను జెప్పినదానికి సంతోషముతో లొంగిపోయిరి.

క్రూరత్వమును కాంగ్రెసు వివక్షానముతో నిర్లక్ష్యముగ జూడజాలదని తిరువాంకూరు అధికారులకు దెలుపవచ్చును. సత్యాగ్రహాలను ప్రభుత్వమువారు తపతపమార్గముల నెదుర్కొనుచుండినదెడల అయ్యది ఆ ప్రాంతములకు సంబంధించిన యుద్ధముగనే యుండవచ్చును. కాని సందాళను సత్యాగ్రహభక్తిగలవారిపై వదిలిపెట్టుట వలన అభిలభారతబలమును సత్యాగ్రహాలకు తప్పక చేహారగలదు. ఒకమాట జెప్పెదను: వైకంఠతాగ్రహమును నడుపువారలకు సందాళసవాలును రానీయవలెను. సత్యాగ్రహాలు శాంతిమును వీడరాదు. ఎంతటిఉద్వేగము గల్గినను వారు శాంతిగనుండి క్రింద మంటలెట్టినను ధయ్యముగ నుండవలెను. ఏ కొలదివందలమంది ప్రాణములుపోయినను అస్పృశ్యుల స్వాతంత్ర్యమునకు యెక్కువ ఆర్పణజేయుట గానెరదు. దేశమునకే ప్రాణముల నర్పణజేయువారు విశుద్ధమనస్కులగు సత్యాగ్రహాలుగ చనిపోవలెను. నీజరుభార్యవలె వారు సంజహముల జేమాత్రమును కారణము గాజాలదు.

* * * *

మరియొకసం దేశము

ఇప్పుడు వైకంఠద్యమమును నడుపుచున్న కృష్ణక సంబుద్రిపాడుగారికి వచ్చిన మరియొకసం దేశములో గాంధీగారిట్లు చెల్పుచున్నారు:—

వైకంఠలో నిపుడు హతాత్ముగ పరిస్థితులందుగల్గిన మార్పులవలన సత్యాగ్రహాలకు కష్టమెక్కువైనది. కాని విజయము గావలెనన్న అత్యంతసహనమును, అవిజేయముగ వైర్యమును ఆనకృకము. సహనముగా అహింసయే. పూర్వాచారలు యెంతటి నీచమునైన జేసెదరుగాక. సంస్కర్తలు ప్రతీకారమును

జేయకుండ యెన్నెన్ని జెబులైన పరిగ్రహింపవలెను. వైర్యమునగా కష్టసహిష్ణుకయే. మంచినూటలతో యెంతతగులవెట్టి నను కష్టములనుదలకు సత్యాగ్రహాలు సంసిద్ధులుగ నుండవలెను. న్యాయమునుద్యమమునకు పోరాడువారు భగవంతునిపై భారమువేసినయెడ కష్టాభివమునకు తగినశక్తి గల్గియుండురని నాయనభవమును చెల్పుచున్నాను.

సత్యాగ్రహాల సంచలనము

ఫెర్లల్, జూలై 2:—నిన్నను సత్యాగ్రహాలు నాల్గు చోట్లకు పోలీసులు గస్తీవీరుగుచోట్లకు పోయిరి. రోడ్డుకు పడమరవైపున జాతిహిందువులు యెదుర్కొనిరి. ఇప్పటికి 15వసారి వారిరాటుము పోలీసువారిచే లాగుకొనబడెను. ఉత్తరపువైపు రోడ్డుమీద నిన్నను ప్రత్యర్థులు శాంతిముగ నుండుటచేత గలభా యేమియును జరుగలేదు.

సత్యాగ్రహవిరాళములు.

తత్వనంద శివాచార్యులు, సాధు యం. పి. నాయరు గారలు యిదివరలో జేసిన వసూళ్లకు సరియైన లెక్క జూపక పోవుటవలన వారికి విరాళముల వసూలు జేయు సధికారమును సత్యాగ్రహ ప్రచారకాలయమువారు తొలగించిరి.

గాంధీదాసు, మత్తుస్వామి భార్యయు, మరియిద్దరు స్త్రీ శాంతి నైసికులను నిన్నను ఉత్తరపువైపున సత్యాగ్రహమును జేసిరి.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి పి. రాముని మిననుగా రిట్లు కల్లికోటనుండి తంతివార్త నపిరి:—

“అత్యంతధీరతతో కష్టముల ననుభవించి కేరళ దేశమునకు శాశ్వతప్రతిష్ఠను జేహర్చిన సత్యాగ్రహాలకు హృదయపూర్వకాభినందనములు. భగవంతునిసహాయమువలనవారలదేవిధముగ ధీరతతో పనిజేయునెడల విజయము చేరువలసేయున్నది. బాగాడులోని మరయాలి సోదరులు వైకంఠసంరంభమునకు సహాయముజేయుటకై 175 రూపాయలను బంపిరిని చెల్పుటకు సంతోషముగనున్నది.”

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు లేఖ

కొట్టాయం జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వాలంటీరుల కాపైను యక్. వారాయణ్ గారు కొక లేఖ వ్రాయుచు జాతిహిందువులను యితరులను వాలంటీరులను హింసించినట్లుల వార్తాపత్రికలలో ప్రచురింపబడిన విషయము అధికారుల దృష్టికి రాలేదనియు, అట్లు కష్టపడినవారు అధికారులకు చెల్విన దప్ప తెలియవనియు వ్రాసిరి.

వారాయణ్ గారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఉదారతతో వలంటీరులయెడ జూపినదయకు కృతజ్ఞతను చెల్పుచు సత్యాగ్రహాలు యెన్నికష్టములనైనను మానముగ భరింపవలెననుటకు విచారమునుచున్నదనియు, ప్రత్యర్థులు ఎంతలూరముగ నున్నను సద్భావముతో శాంతిముగ నుండలెనని ప్రార్థించుచున్నానని చెప్పెను. ఆయనయొకను వ్రాయుచు అధికారులు యిప్పుడుజేయుచున్న ఘోరకృత్యములనుండి పూర్తిగా నిర్దోషులుగాజాలని చెప్పెను.

రామస్వామి నాయకరుగారిపై మరియొక కేసు మరల ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారిపై నేడు యింకొక సమను నెకెండు క్లాసు మేజిస్ట్రేటు యెదుట హాజరై మరియొక బహిష్కారపు టుత్తరువు నుల్లంఘించినందులకు యేలప్రాసిక్యూటు జేయరాదో చెలుపరాదని కోరుచు జారిచేయుటను. వచ్చేమంగళవారమునకు వాయిదావేయబడెను.

వైద్యసహాయము

డాక్టరు. పి. యక్ వారాయణ్ గారు ఆశ్రమములో వైద్యసహాయము చేయుటకు వర్గాలనుండి వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె) స్పెషలు సర్జిసు)

అహమ్మదాబాదు మిల్లునేతగాండ సమ్మె

అహమ్మదాబాదు, జూలై 2:— అహమ్మదాబాదులో సన్నగా నూలు వడికి నేతనేయు మిల్లులోని నేతగాండ్రు నేడు ఉదయం 10 గంటలకు సమ్మెకట్టిరి. వీరు రెండు నెలలుండి గుంపులుగుంపులుగా బయటటిరుగుచుండుట చూచి వీరికి బయటకు బోవుటకు ప్యాసుల నిచ్చిరి. ఈపద్ధతిప్రకారము వీరు ఒక వారమునకు పైగా పనిచేసిరి. కాని నిన్నటిదినమున కొంత మంది ప్యాసులను పోగొట్టుకొనగా వారికి క్రొత్త ప్యాసు లీయబడెను. నేటిదినమున 8 గంటలు పనిచేసి వీరందరు సమ్మెకట్టిరి. వీరు స్థానిక కార్మిక సంఘములో సభ్యులుకారు. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూలై నెల 4-వ తేది శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు బా 1-కి	రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0 వలకు
రియ్యము బస్తా		మొదలు, వరకు
కునుమ తెనాలి	,, 48 గలది	రు 18-0-0 14-0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 16-8-0 17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 45 గలది	,, 16-8-0 17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8-12-0 9-0-0
నవ్వులు	,,	24-0-0 26-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 6 205	రు 11-0-0	రు 12-0-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 10-12-0 11-8-0
నెనలు	,, డిటా	,, 10-12-0 11-4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0 18-12-0
ఉలవలు 6 164	,,	9-4-0 10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 160-0-0	170-0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14-0-0 26-0-0
కొండాపురం కేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,,	60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము	,,	55-0-0 58-0-0
కేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 142 మి.కా.నూనె 185	
అడుదము నూనె బా 1-కి	రు 172-0-0	175-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపమపు బా 1-కి	రు 205-0-0	210-0-0
మారపమపు	,,	రు 155-0-0 160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	రు 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ మణుగు 1-కి	రు 45,	50
కాళహస్తీ పాయకట్టు	,,	రు 60, 70
చెల్లము బా 1-కి	రు 85-0-0	50-0-0
శింశపండు బా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 86-0-0	88-0-0
చదరం	,,	85-0-0 41-0-0
రవుండు	,,	86-0-0 89-0-0

(6) లోహములు

నెండ్లి 100 కులంతు	రు 78-0-0	83-4-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 25-6-0	25-8-0
నవరను 1-కి		16-4-0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 290-0-0	298-0-0
రాగి డిటా	రు 830-0-0	845-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 41-8-0	42-0-0

(7) రంగులు అలిజరైన

అశుక్లవర్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 90-0-
తొట్టి కృష్ణము	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు 85-0-0

క స్తూ రి

వెల తులము 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రశస్తమైన నేపాళీదేశపు కస్తూరి. ఇదికొంచెమైనను కలితీలేక ఘాటుగలిగి యుండును. వాతమును వారిచి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి విలువగల పదార్థము. జ్వరములకు, బాలెంతరోగములకు, స్త్రీ పాతములకు మిగుల సుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును స్వచ్ఛమగు దీనిచి తేల్పించివాడిన వెలయుండును, గుణమునందును రాభము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటిరకం కు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:— రెండవరకం వెల కు|| 1-కి రు. 1-0-0 లు.
కుంకుమపువ్వు:— వెల కు. 1-కి రు. 1-4-0 లు.

రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న తక్కువ పంపబడెను.

మొమ్మాయి మంచిది. కు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
శిలాజితు మంచిది. కు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
అడిపచ్చికాన లేక జాన్ను కు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుకగా పంపబడు.
అమ్మతాంబానం డిబో, మదరాసు - బొంబాయి

తూర్పుకృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము బందరు

ది 30-6-1924 నెల 11 తేదిని గుడివాడలో కమ్మ వారి సభలలో ముగిసిన తర్వాత ఘడియారం సాంబయ్యగారి అధ్యక్షతన కేంద్ర సమావేశమున యాజిల్లాలోని కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యుల సాధారణ సమావేశములో ఈసంవత్సరము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు యెన్నుకోబడిన ప్రతినిధుల పేర్లను ఈ క్రింద వివరించుట యైనది.

యెన్నుకోబడిన వారు

1. ఉప్పులూరి ముత్తరాజుగారు కైకలూరు
2. బొప్పన మాణిక్యంబగారు కాంగ్రెసు ఆఫీసు - బందరు
3. బొబ్బా వెంకటేశ్వయ్య కవులము-కృష్ణా
4. వైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు గురజ - కృష్ణా
5. దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరిగారు-స్వరాజ్యపత్రిక బ్రజవాడ
6. భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు బందరు
7. కొదాలి ఆంజనేయులుగారు కారదాభాండారం ముద్రా (శాల బ్రజవాడ)
8. సున్న కృష్ణమూర్తిగారు పెదకల్లేపల్లి చల్లపల్లిపొట్లకృష్ణా
9. హాస్సేష్ వర్మ సామెలుగారు బుట్టయ్యపేట-బందరు
10. మనపాక కమలమ్మగారు పరాసుపేట బందరు
11. టి. పి. ఆర్వాదగారు కాంగ్రెసు ఆఫీసు-బందరు

ది 1-7-1924 తేదిని సమావేశమైన తూ. కృ. జి. కాంగ్రెసు సమావేశకార్యనిర్వాహక సమావేశములో నియోజింపబడినవారు

12. దాసరి వెంకటస్వామిగారు భో. పట్టాభిసేతారామయ్య గారు-బందరు
  13. దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు భారతస్థానం బందరు
- ది 30-6-1924 తేది రాత్రి గం 9-0 లకు గుడివాడలో కమ్మవారి సభలందు ముగిసిన తర్వాత వైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారి అధ్యక్షతన కేంద్ర సమావేశమున తూ. కృ. జి. సమావేశ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సాధారణ సమావేశము హాజరు 70.

మొదట అధ్యక్షులుగానున్న వైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు కొన్ని కారణములచే కొందరు సభ్యులు సమావేశభవన విడిచిపోయినందున ముగిసిన తర్వాత బలుకు ఆంజనేయులుగారి అధ్యక్షతన కేంద్ర సమావేశము యావంపబడిన తీర్మానములు హాజరు 50.

ఈ క్రిందివారు కార్యనిర్వాహకోద్యోగులుగాయెన్నుకోబడిరి.

అధ్యక్షులు:— ఆట్లూరి వీరరాఘవరాయ చౌదరిగారు ప్రధానకార్యదర్శి:— భో. పట్టాభిసేతారామయ్యగారు. సంప్రతికార్యదర్శి:— మారెంపాటి వెంకట కృష్ణయ్యగారు, ఉప్పులూరి ముత్తరాజుగారు, వైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు, బొబ్బా వెంకటేశ్వయ్యగారు.

వైవాధికారి ఈ క్రిందివారిని సభ్యులుగా యెన్నుకొనడమైనది. 1 బలుకు ఆంజనేయులుగారు, ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావు, 2 గడియారం సాంబయ్య, 4 కాసూరి చినవేంకట దాసయ్య, 5 అన్నావర్యుల రామభోగయ్య, 6 దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరిగారు, 7 గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్యగారు 8 యలమంచిలి చెన్నకేశవులు, 9 మనపాక కమలమ్మగారు, 10 గొల్లపూడి సూర్యప్రకాశరావు, 11 దిట్టకవి వీరరాఘవ చంద్రయ్య చౌదరిగారు, 12 దండమూడి పూర్ణయ్యచౌదరి గారు, 13 చెరుకువాడ వేంకటనరసింహము, 14 కొట్టపాటి శివరామయ్యగారు.

తూ. కృ. జి. కాంగ్రెసు కార్యస్థానము మారెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య బందరు 1-7-54 సంప్రతికార్యదర్శి.

* * * * * జిల్లాలోని అందరు గ్రామస్థులకు విజ్ఞప్తి శ్రేష్ఠమయిన కాంగ్రెసులో ప్రతినిధులుగా ఎన్నికయి యీ ఆఫీసులో నిలువయించువాము. ప్రతినిధులుగా ఎన్నికయినవారికి సహకారము లందరును యేమియును ఆలస్యము చేయవలెదు. యీ ఆఫీసుకునున్న విత్తనములు తీసికొనిపోయి వెంటనే మేనేజరు ప్రార్థన విత్తనములు పింగి రు 0-3-0 మాడుకలముగా తీసుకోవలెను. భో. పట్టాభిసేతారామయ్య. జనరల్ కలెటర్.

ఆ 1924 సంవత్సరం భవనముండి జూన్ (1924) ఆ

ఖరీదరకు యాజిల్లాలో జరిగిన నిర్వాహక కార్యక్రమము—	
గాంధీపూజానిధివసూళ్లు	రు 5161-14-4
స్వరాజ్యనిధి	697-9-9
గ్రామసంఘములు 72	
నాల్గవంతు చంజా చెల్లించినసభ్యులు	2281
నాల్గవంతుచంజా చెల్లించి జాపితాలుపంపిన గ్రామసంఘములు 5 సభ్యులు	60
నాల్గవంతు చంజాచెల్లించక జాపితాలు రాబడినసంఘములు 5 సభ్యులు	84

చె. వేం. నరసింహము, బి. వేం. శేషయ్య, కార్యదర్శి.

ఆయుర్వేద ప్రచారము

తీర్థహల్లి

27-6-24 శుక్రవారము సాయంకాలమున 6 గంటలకు శ్రీయుత వై. శేషప్పగారి గృహములో దీర్ఘహల్లి కాంగ్రెస్ నాయకుల ప్రోత్సాహమున పెద్ద ఆయుర్వేదసభ జరిగినది. తాలూకా వైస్ ప్రెసిడెంట్ గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. శ్రీయుత శేషకృష్ణగారు ఆయుర్వేదప్రచారమును గురించి 4 గంటలసేపు గంభీరపన్థానమును ఇచ్చిరి. సభ్యులు చాల సంతసించిరి. ఆయుర్వేద ప్రచారమును కాంగ్రెస్ ప్రచారముల మూలకముగా జరిపింపవలెనని తీర్మానము జేయబడినది. కాంగ్రెస్ కమిటీ ప్రెసిడెంట్ లగు బి. నాగభట్టుగారు మొనూరు రాజకీయమువారి సన్నిధిలో ప్రార్థనము జేయుచు కూర్చుండుట ఎంత అపవేకమో దానిని వివరించిరి. కాంగ్రెసు నాయకులకు రాఘవేంద్రరావుగారు మొనూరు రాజకీయము వారి తిశంతుస్వర్గమునలె పరిస్థితియున్నదని వివరించిరి. శ్రీయుత రఘుపతిరావుగారు ఆయుర్వేదపత్రికకు విద్యాకోశేషకృష్ణగారు సంపాదకులుగా ఉండవలెననియు, తాము పత్రికను నడిపించెదమనియు స్వయముగా ప్రార్థించిరి. వీరి దేశభక్తి కొనియాడబడినది. తల్లాం కాంగ్రెస్ మహాసభాకాలము లో విద్యాన్ శేషకృష్ణగారు మంత్రిగా ఉండి ఆయుర్వేద ప్రాంతిక సమ్మేళనమును జరుపవలెనని తీర్థహల్లి కాంగ్రెస్ నాయకులు తీర్మానించిరి.

కో. వం. అశ్వద్ధామాచారి తీర్థహల్లి

30-6-24 చెన్నపురి, స్టా. కాజుకోర్టులో దావా నెం 15829/1923

వాదులు:—ఎం. రాజమన్నునాయుడు అండు ఎస్. బంగారునాయుడు.

V S

ప్రతివాది:—గుంటలపాతుల బ్రహ్మనందరావు. వాది ప్రతివాదికి విక్రయించి, స్వాధీనముచేసిన పండు బాపత్తు బాకీ రూ 122-0-6 వసూలుచేయు నిమిత్తమై పై దావా లేబడినది. సదరుదావా మూడవజడ్జిగారి కోర్టులో 8-7-1924 తేదిన విచారణ నిమిత్తమై వాయిదా వేయబడినది. సదరు కోర్టున హాజరుకాకపోయినచో దావా విచారణయై, ఎక్కుపార్టీగా తీర్పు చెప్పబడునని యందు మూలముగా తెలియజేయబడినది.

వి. రామస్వామిఅయ్యంగారు వాదుల వకీలు.

నోటీసు

ఇందువలన సకలజనులకు తెలియజరుచున దేమనగా: నేను గుంటూరు కాపురస్థుడు. అన్న పర్తి హనుమంతరావు పేరటికి 9-8-919 తారీఖున వ్రాయించి ఇచ్చి బంగారు సబురిజస్ట్రారు వారి ఆఫీసులో రిజిస్ట్రారు చేసిన పథక్ ఆఫ్ అటర్నీని నకలముగా రద్దు చేసినాను. గనుక ఇంకమీద ఆదేశంతో వ్యవహరింపవలెనని ఆయన స్వంతజవాబుదామీదనే అట్లు చేయగలను. సదరు హనుమంతరావుగారు ఎటు వ్యవహరించినను అట్టిది నన్ను బ్రండు చేయనేరదు. బొమ్మిశెట్టి రామనాథస్వామి, 2-7-1924.

ప్రాసెనరు రామమూర్తిగారు

ఏలూరు వచ్చుట

హైదరాబాద్ హోమ్స్ లు అనబడు ప్రాసెనరు రామమూర్తిగారు ప్రత్యేకపు రైలుండిలో విజయనగరమునుండి శనివారమునాడు ఏలూరువచ్చిరి. వీరి ప్రదర్శనములు ఏలూరుప్రజలలో ఉత్సాహమును పురికొల్పుచున్నవి. ఏలూరుప్రజలు ప్రాసెనరుగారినివీనుగుపై నెక్కించియూ రేగించిరి. జమీందార్లు మోతేనారాయణరావు నరసింహారావు కృష్ణారావుగార్లును, శాయవరపుగోపాలరాజుగారును ఈరేగింపు వెంటబెట్టిరి.

నిన్నటిదినమున ప్రాసెనరుగారు ఏలూరు వ్యాఘా కుఠూ ము ల లో వ్యా యా ము ను గూర్చి అనుభవగావ్యసరముతో నువ్వనెంచిరి. శరీరాభివృద్ధి, మనోనిశ్చలత్వము, ఆముష్మికవిద్యలను గూర్చి గట్టిగా న్నోక్తిచెప్పిరి. ఈ వ్యాఘామ ప్రదేశమే వైదికధర్మము ప్రకారము భారతీయుల శరీరదార్ఢ్యము నభివృద్ధిపరచుటకు ఆంధ్రదేశము లోకేంద్రస్థానము గావలెనని చెప్పెను. ప్రాసెనరుగారి యుపన్యాసము ప్రజలందరిలోను ఉత్సాహమును పురికొల్పెను. ప్రాసెనరు రామమూర్తిగారి యీ వ్యాఘామహావత్తునకు ప్రసిద్ధిపాలగాయందుని యాశించుచున్నారు. ఇచ్చట హోమ్స్ లు అనబడు వీరచెంకయ్యగారు ప్రాసెనరుగారి నూతనాదర్శమునకు తోడ్పడుచుననివాదాన మొనర్చెను. సాయంకాలమున అస్పృశ్యతవహించిన జమీందారు నారాయణరావుగారు అందరు సమ్మేళనముతో పనిచేసి యీవనికి తోడ్పడవలసినదని హెచ్చరించిరి. ప్రాసెనరుగారు ఈ వ్యాఘామశాలకు 201 రూపాయల నిచ్చిరి. వైవ్యాఘామశాలాప్రారంభమున కామమూలు అప్పన్న పిస్తాదుగోపమ మిలిటరీ యంగ్లో కోటయ్యనాయుడు నిరంతరదయాళు రగు మోతే వారు ను తదితరులను వచ్చేదసరావారములో కున్నీలు చదువుచుమొదలగు క్రిడల్లో పరీక్షలను నెట్టుచున్నారు. ప్రాసెనరు రామమూర్తిగారు శేపు ప్రత్యేకబండిలో బయలుదేరి కొద్దికాలములో చెన్నపురికి కేంద్రవ్యాఘామస్థానమును దానికి వేర్వేరుకాఖలు సాధించుటనుగూర్చి నాయకులతో సంప్రతించును. ఫిజికల్ కల్చరు అనివారు యింగ్లీషున ప్రాసెనరుగారు ఆయుర్వేదమును తెనుగులోనికి తర్జుమా చేసికొనబడునని ప్రాసెనరుగారు ఆయుర్వేదమున న్నారు. వీరిరాకవలన నిచ్చటి వ్యాఘామపరిశ్రమలకు నూట నోత్సాహము కలిగినది. (ఏలూరు తంతివార్త)

ఇండియా సెంట్రల్ బ్యాంకు నేరము

బొంబాయి జూలై 2:— ఇండియా సెంట్రల్ బ్యాంకు భాగస్వాములలో నొకడగు పి. డి. హందాసానీగారు, 1924 జనవరి 28 తేదిన బ్యాంకును షీటులో తప్పుడు వ్రాతలు వ్రాసినందుకు మిమ్మునందుకు చార్జీ చేయబడిన కారణము తెలుపుటని మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, చైర్మన్, సెక్రటరీ, ఫీచు అ కౌంట్ టెంటు, అకౌంట్ టెంటులకు నోటీసులను పంపినకేసులో ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు యీదినమున వాదములను విన్నది. ఫిర్యాది స్వయముగావచ్చి తప్పుడు వ్రాతలలో బొంబాయి, కరాచీ, కలకత్తా, అసామ్ సాులలో నున్న బ్యాంకుసామ్యురు 48 లక్షలును, భూమిక్రిందను, భవనములక్రిందను పెట్టుబడి సామ్యురు 25 లక్షలును ఉన్నదని చెప్పెను. బ్యాంకును షీటులో నున్న మరొకన్ని తప్పుడు విషయములను తెలియజేసెను. ముద్రాయి షీటురు దోషాయిగారు జవాబుచెప్పిరి. విచారణ అప్పటి కాపుచేయుచున్నది. అ|| తె||

హైకోర్టు వకీలు మరణించుట

వి. ఆర్. కృష్ణయ్యగారు కోయంబత్తూరు, జూలై 1:— హైకోర్టు వకీలును, బారుసంఘాధ్యక్షుడును అగు వి.ఆర్. కృష్ణయ్యగారు చెండుకొలిపి తీతులును చెడి గతరాత్రి 8 గంటలకు చనిపోయిరి. 1886 లో వీరు ప్రిన్సిపల్ ప్రవోచి వివిధ కేసులలో బాగా సుపాధిచెయ్యెను. జిల్లాకోర్టులోను తక్కిన కోర్టులలోనుగూడ వీరిని సరించియే చెప్పబడినది. జిల్లాజడ్జి జెంకిన్సన్ గారు యెనుట ప్రభుత్వపున్యాయవాది యన్. రామస్వామి అయ్యగారు కృష్ణయ్యగారిని చాలమెప్పుడోనుచు మాట్లాడిరి. జడ్జి ఆయన చెప్పినదంతయు నామోదించెను. వీరిగౌరవార్థము ఆదినము నివిలుకేసు లన్నియు నిలిపివేయబడినది (అ|| తె||)

మదరాసు - బొంబాయి

అమృత తాంజీనము

నూతన యంత్రములు

నూతన పరికరములు

నరస్య తీపవర్ వెన్ రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠములు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు
శుభ లేఖలు
ఆఫ్టోను బ్లాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా
ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుపయుక్తములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారు చేయబడును.

The Zandu Pharmace- utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు బొంబాయి నగరము, మాక్లీ భవన్ము, మొదలగువాటిని జేర్చి కాస్త్రాక్రమంగా తయారు చేయబడినది. మాత్రముతో కలిసిపోవు కుక్కనూ, మాత్రమునందు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక్ రోగములు, నడుమనొప్పి, జ్వరరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీమంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తీవ్రము కరుదును.

ఒక తులము ఒకవధముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0

8 బుడ్లకు ఒకసారి అర్ధపుడు పంపిన ప్యాకెటింగు పోస్టు ధరయు నున్నది.

మా ఒకవధముల క్యాపబుల్ లు యిలాగాగా పంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,

Madras.

Siromani NARAYANACHARYA Chaukhamba, Benares City.

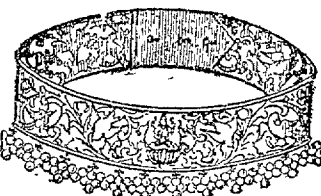
మా దగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టలు, రుద్రాక్ష, మొదలయినవి కోరినవాటిని సరిఅయిన ధరలకు వి.సి. మూలముగా పంపిండును. పాగాలు 12 మార్కె రు 12 నుంచి 20, గుద్రాక్ష 108 వుండే సరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10, పాత్తుపంచలు 7, 8 మార్కె రు 7 నుంచి 11; పట్టుపంచలు 10-12 మార్కె రు 14 నుంచి 25, తెంగళూరురకం చీరలు

జరిపనిచేయబడినది. 12-16 మార్ చీరలు రు 46 నుంచి 150, బనారసు జరి పట్టుచీరలు మార్ 1-కి 12, 16 మార్ 1-కి రు 25 నుంచి 150, బిడ్డలు అడతగిన 32 సామానులుగల చిన్న సెట్టు 1-కి రు 1.8-0, మధ్యరఖము రు 2-12-0, పెద్దరఖము 1-కి రు 5.0-0. కాగలసిన సామానులకు మాత్రేలాగు వుచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, కాశీ.

నమ్మక ము నకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రతుడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వేడల్పువరకును, 6-14 సవరముల వరకును యే మోస్తరులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి రు. 25-35 వరకు గలదు. మోస్తరు, చనితరము వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించబడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును.

172 పుటల మా అందమైన పుటలగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలరత్నములను, 25 చైనాబజారుకోడ్ మద్రాసు.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళీచేతపు కస్తూరి, మందిగోళాము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మందికుంకుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము శైత్యజ్వరము చరిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము గైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలగుల ప్రమునందుండదగినవి.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పునలక, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంధులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగిడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. శేతుటకు కదలుటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు బిగిడియుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగితోడనే సంది యందు పోటు నొప్పులు పోయి శరీరము యథాస్థితి కచ్చును. తాగునీటి స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపాడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an Notes and annotations by the late Tukaram Tatyia ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B A. B. L. ... 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B A. B L ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... ... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.
29 Hummum Street, Fort Bombay.

నాణ్యమైన బసీనలు

ఈ దిగువ నుడవారింపిన మిల్లులో తయారుచేయబడిన బసీ నులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బలోనున్నా, ఖిద్దుమూలలో, నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నె, ప్రత్తి, వగైరాభారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా రేగున్నాయి చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు శేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్లాప్తులకు, చాలా వ్యాపారవీరు కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరనవారు యిక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చాస్తీ లేకుండా ఖరీదులపట్టీ పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6-0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజరీమిల్సు,
తెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.